Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 154 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 11-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 11 1979 No. 154. VOL. LXXXVI.

ПОНАД 8,000 ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У XXX ЗУСТРІЧІ-ЗДВИЗІ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ, А РОДИНА МОРОЗІВ БУЛА ГОЛОВНОЮ АТРАКЦІЄЮ ЗДВИГУ

Елленвіл, Н. Й. (В. Л-ць). — У кінці минулого тижня, 7-го і 8-го липня, тут на Оселі Спілки Української Молоді Америки відбулася багатолюдна 30-та з черги Зустріч-Здвиг українців З'єднаних Стейтів Америки і Канади, що її влаштовували спільно Організації Українського Визвольного Фронту обидвох країн, а саме: ООЧСУ, ЛВУ, ОЖ ОЧСУ, ОЖ ЛВУ, СУМ Америки і Канади, ТУСМ, Товариство кол. Вояків УПА, Союз кол. Українських Політичних В'язнів, Український Відділ АБН, АДУК і УНПоміч.

Цією Зустріччю-Здвигом, у якій взяло участь понад 8,000 осіб, зокрема багато молоді, ОУВФ гідно відзначили 50-річчя з дня створення Організації Українських Націоналістів і відмітили 20-річчя з дня трагічної смерти Провідника ОУН сл.п. Степана Бандери, який загинув від скритовбивчої руки підісланого органами КГБ агента 15-го жовтня 1959 року. Зустріччю керував підготовчий комітет, очолюваний мгром Іваном Винником. Комітет доклав максимум зусиль, щоб ця небуденна імпреза, у якій взяв участь недавно прибулий із совєтських концтаборів провідний член руху спротиву в Україні Валентин Мороз і його родина — дружина Раїса і син Валентин мол., які у четвер, 5-го липня прибули до цієї країни, була успішною.

Зустріч поділялась на дві частини: в суботу, 7-го липня, у пополудневих годинах відбувся панель, зв'язаний із двома річницями і відзначенням пам'яті Героїв Кінгіру, у якому, як панелісти взяли участь: мгр Олег Романишин, д-р Микола Климишин, мгр Уляна Целевич і мгр Роман Зварич. Модератором панелю був ред. Ігнат Білинський, який зробив відповідне введення до порушених панелістами тем, вітаючи при тому Валентина Мороза і його родину.

Цього ж дня вечором відбулась товариська забава з танцями у великій залі розкішної Світлиці.

У неділю, 8-го липня, о год. 10:45 сформувався великий похід для участи в Архиєрейській Службі Божій, що її відправив в інтенції українського народу Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської епархії Української Католицької Церкви, в сослуженні о. ігумена д-ра Володимира Гавліча, ЧСВВ, і ще двох інших отців. Пів години раніше розпочалась також Богослужба, що її відправив о. протопресвітер Володимир Базилевський, настоятель української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку. У колонах маршували прапороносці (біля 60), хорунжі, комбатантські організації, Владика Василь з духовенством, представники центральних організацій, духова оркестра „Батурин" Осередку СУМ з Торонта під диригентурою мгра Василя Кардаша, — яка опісля грала релігійні мелодії під час Служби Божої і виступила з кількома точками у мистецькій програмі, — а відтак колони сумівської уніформованої молоді і тисячні маси. У Службі Божій також взяла участь родина Морозів.

Відповідну до програми дня проповідь виголосив о. д-р В. Гавліч, вітаючи Владику Василя, який трудиться, щоб завжди бути разом з вірними. Він підкреслив, що XXX Зустріч замітна тим, що маємо між собою Владику Василя, що нею відмічуємо дві історичні дати — 50-річчя ОУН і 20-річчя смерти С. Бандери, а також вітаємо між нами незламного Валентина Мороза і його родину. „Якщо будемо витривалі, об'єднані, працюватимемо в посвяті, любові до Бога і до України, — сказав о. д-р В. Гавліч, — то напевно діждемося свободи, яка вже давно належиться нашому народові".

Служба Божа, у якій взяли участь тисячі вірних, закінчилася могутнім співом „Боже Великий Єдиний", що її започаткувала оркестра „Батурин", а відтак підхопили вірні.

Після Служби Божої о год. 12:15 розпочалась маніфестаційна частина Зустрічі — піднесення прапорів, відіграння американського і українського національних гимнів оркестрою „Батурин", відчитанням Миколою Грицковяном звернення Воюючої України до еміграції, складанням вінків під пам'ятником Героям, формальним відкриттям Зустрічі, що його перевів ред. І. Білинський. Картина під час цієї святочної церемонії направду була чудова і подивляюча: десятки прапорів, колони молоді в одностроях, духовенство на чолі з Владикою Василем, десятки представ-

(Продовження на стор. 6-ій)

ГУБЕРНАТОР КЕРІ ВИДАВ ПРОКЛЯМАЦІЮ З НАГОДИ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Олбані, Н. Й. — Губернатор стейту Ню Йорк Гю Кері, вказуючи на це, що свобідний американський нарід завжди піддержував і піддержує стримління до волі й незалежности поневолених народів у цілому світі, проголосив тиждень від неділі, 15-го липня, до суботи, 21-го липня, Тижнем Поневолених Націй та звернувся із закликом до всіх громадян стейту взяти участь у цих 20-их з черги річних відзначеннях Тижня присвяченого уярмленим народам.

„Свободолюбні народи у поневолених країнах дивляться на З'єднані Стейти, як на фортецю волі і на американський нарід, як на джерело провідництва і натхнення", — заявив губ. Кері у своїй проклямації, згадуючи, що Комітет Тижня Поневолених Націй Ню Йорку запляннував ряд імпрез, під час яких наголошуватиметься питання основних прав людини і справедливости для всіх поневолених народів. Текст проклямації, що її губ. Кері підписав 22-го червня ц. р., був пересланий на руки Горста Угліха, голови ТПН Ню Йорку.

Як уже інформовано, відзначення Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку розпічнуться в неділю, 15-го липня, збіркою всіх учасників на площі „Готель Плязе",ріг 59-ої вулиці і 5-ої евеню, о годині 9-ій ранку, звідкіля відбудеться похід до катедри св. Патрика, де о. д-р Владас Яцкевіч відправить Богослуження. Проповідь виголосить о. д-р протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ. Маніфестаційна частина програми, з участю американських політичних діячів та представників етнічних груп, відбудеться після Богослужения у „Бендшел" в Центральному Парку. Головну промову виголосить проф. д-р Асколд Скальський. Передбачена участь різних мистецьких ансамблів.

Майстром церемонії буде п-і Марія Душник.

Комітет ТПН Ню Йорку подав до відома, що Папа Іван Павло II переслав привітання і благословення учасникам Богослужения, з висловами надії, що вже небаром „всі наші брати і сестри втішатимуться волею". Про це повідомив листовно голову Комітету Г. Угліха апостольський делегат у ЗСА архиєпископ Жан Жадо, включаючи з енцикліки Папи Івана Павла II, яка заторкує питання прав людини.

Відзначення Тижня Поневолених Націй в Сан Франсіско

Сан Франсіско. — Комітет Поневолених Націй у Сан Франціско влаштовує в неділю, 28-го липня дві імпрези, а саме: моторкаду від „Інтернешенал Трейд Сентер" на вулиці Трокадеро о годині 11 рано. Потім переїзд під міську ратушу, де буде виголошено ряд заяв. Авта будуть удекоровані відповідними плякатами; концерт в Голден Гейт Парку о годині 2-ій по полудні, а програма складатиметься із виступів ансамблів етнічних груп та музичних точок міської оркестри на сцені.

Дальші інформації можна отримати у членів Управи Відділу УККА в Сан Франсіско.

Дипломатичні непорозуміння між Австрією та Ізраїлем з приводу відвидин Арафата

Тель Авів, Ізраїль. — Ізраїль відкликав свого амбасадора до Австрії на знак протесту проти офіційного прийняття канцлером Бруном Крайським Ясіра Арафата, провідника Палестинської Визвольної Організації. Прем'єр-міністер Менахем Бегін та провідник опозиції, Шимон Перес, видали спільний комунікат в парляменті, осуджуючи офіційне прийняття Арафата канцлером Крайським.

Арафат був почесним гостем на офіційному обіді, який влаштував Крайський.

Арафат прибув до Відня в цілі дискусії про ситуацію на Близькому Сході. На конференції з Крайським і Арафатом був також колишній канцлер Західньої Німеччини, Віллі Брандт, який тепер є головою Соціялістичного Інтернаціоналу.

Хоч Перес, як провідник ізраїльської Робітничої партії є представником Ізраїля в Соціялістичному Інтернаціоналі, він сказав, що коли ходить про Арафата та Палестинську Визвольну Організацію, „то в сіоністському таборі немає жадної різниці в думанні".

„Ця зустріч додасть більш престижу Арафатові, який продовжує акти терроризму та настоює на знищення Ізраїля навіть тепер під час тяжких переговорів," — твердив Перес.

ДОГОВІР САЛТ II НЕ ПРИПИНИВ АНТИАМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ У СОВЄТСЬКІЙ ПРЕСІ

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" у Совєтському Союзі Крейґ Вітні пише у числі газети з понеділка 9-го липня ц. р., що підписаний у Відні президентом Джімі Картером і совєтським лідером Леонідом І. Брежнєвим договір про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) не припинив антиамериканської пропагандивної кампанії у совєтській пресі. Вправді совєтські газети називають цей договір „історичним документом". Однак, раніше, після совєтсько-американських зустрічей на вершинах, подібних до віденської, в ССР переважно наступала атмосфера відпружения, — каже Вітні, — щось у роді пропагандивного „перемир'я". Нічого подібного не сталося цього разу і політичні спостерігачі та акредитовані в Москві дипломати кажуть, що совєтський уряд ще не є певний відносно ратифікації в американському Сенаті договору САЛТ II і тому газети часто нападають на тих сенаторів, які противляться ратифікації і голосно висловлюють про це свою думку.

Тільки протягом одного минулого тижня совєтська преса кількаразово виступала з атакою на З'єднані Стейти Америки і Китайську Народну Республіку, що ее, мовляв, вони винні за тисячі втікачів в Індокитаю, які, до речі, втікають від жорстоких комуністичних режимів у В'єтнамі і Камбоджі. Мілітарна політика ЗСА під час в'єтнамської війни, — пишуть совєтські газети, — вигнала тисячі людей з їхніх домів, а Пекін „змусив" китайських громадян В'єтнаму покидати країну. У тому нічого не винен режим в Ганої, — кажуть совєтські пропаґандисти.

В останніх кількох днях совєтська антиамериканська пропаганда займається питанням Нікарагуи і робить закиди американському урядові, що він, мовляв, підтримує ген. Анастасія Сомозу, а також антимарксистських повстанців в Афганістані. Говориться також про пляни Америки в інших країнах світу.

Не вгаває совєтська пропаганда також проти американських сенаторів, які негативно поставились до САЛТ II, або запропонували свої додатки до підписаного у Відні договору. Центральною фігурою для совєтських пропагандистів є сен. Генрі Джексон, демократ із стейту Вашінгтон. Натомість майже кожноденно совєтські газети цитували в різних статтях і замітках сен. Едварда Кеннеді, демократа з Массачусетс, який висловлюється позитивно про договір.

Департамент міжнародної інформації при ЦК КПСС, який фактично вирішує, що може, а що не може появитися у контрольованій режимом пресі, признав, що в минулому було зроблено деякі помилки. Наприклад, в січні, коли сен. Говард Бейкер очолював американську делегацію до Москви, совєтські пропагандисти багато говорили про важливість договору САЛТ II і про прихильність до нього уряду СССР. Бейкер, лідер Республіканської меншости в Сенаті ЗСА, опісля заявив, що якщо совєти так скримлять до підписання цього договору, то щось мусить бути підозріле. Повернувшись до ЗСА, Бейкер прилучився до тієї групи сенаторів, які противляться САЛТ II в теперішньому його вигляді.

Західні дипломати підкреслюють, що також наступили зміни в інших ділянках совєтської пропаганди, про які раніше не згадувалось зовсім у совєтських виданнях.

Вийшла з друку монографія „Українці в Арґентині"

Буенос Айрес (М. Д.). — У Буенос Айресі вийшла друком монографія „Українці в Арґентині", в якій подається головніші звідомлення про життя і здобутки української спільноти на протязі 80-річного поселення. Цей збірник має 392 сторінки друку і ділиться на 14 окремих розділів, в яких поміщено понад 150 збірних світлин з різних ділянок суспільно-організаційного і релігійного життя українських громад.

Окремо подано „Літопис українського поселення", в якому занотовано головніші події в житті наших громад, як також подано повний адресар всіх організацій, видавництв, релігійних товариств та парохій.

Повідомляється всіх передплатників та „меценатів" що пересилатиметься „звичайною поштою" тому треба мати терпеливість та вирозуміння, бо в теперішніх відносинах це займе два або й три місяці часу. Ціна згаданої книжки, враз з поштовою пересилкою, виносить 12 долярів, які проситься не слати готівкою, а лише поштовим переказом („моні ордер") на таку адресу: Sr. Miguel Danylyszyn, Calle Moliere 2670 — 1408. Buenos Aires. Argentina.

ПОЯВИВСЯ „ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ" ПРО НОВІ РЕПРЕСІЇ В УКРАЇНІ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Як вже повідомлялося, в Україні поширюється новий, позачерговий, по суті четвертий випуск „Інформаційного Бюлетеня" Української Гельсінкської групи, який приносить вістки про події в Україні до кінця березня ц. р. Подаємо перші сторінки цього випуску:

„Нові репресії на Україні.

На початку 1979 року прокотилася нова хвиля переслідувань, трусів і допитів. Заарештований 6 березня 1979 року член Групи, письменник Олесь Бердник в справі ч. 2.

Кампанію репресій розпочато справою ч. 1. Саме в справі ч.1, за постановою республіканського КДБ і прокуратури, 5 лютого зроблено трус в Києві, на вул. Червоноармійській в Юрія Бадзья. Трус тривав з ранку до ранку. Вилучили його авторську працю „Право жити" об'ємом понад 400 сторінок (перших кілька десятків текст машинописний, останній рукописний, виконаний автором). Після закінчення трусу оперативник КДБ запрошував їхати в КДБ на допит.

Дружину Світлану Кириченко за дві-три години після допиту відпустили. Допит Бадзя тривав понад 10 годин, паспорт відібрали і відпустили додому; ходить на допит за викликом.

Юрій Бадзьо в Києві відомий як талановитий журналіст і науковець. Працював у шестидесятих роках у видавництві „Молодь України". Звільнений за ідеологічними мотивами в 1968 році. Завдяки неабиякому публіцистичному талантові довго перебивався „вільник" підробітках. У роки репресій на Україні, 1972 року, та в зв'язку зі звільненнями в Києві працівників культури і освіти, Ю. Бадзьо з дружиною опинилися безробітними (Світляна Кириченко працювала в Інституті української мови і літератури Академії Наук УРСР).

У країні, реклямований, як країна, де немає безробіття, Ю. Бадзьо роками був безробітний (при державній монополізації друкованого слова, так само й в шкільно-освітній, за професією працювати йому було не дозволено).

На працю „різноробочого" (на них є завжди і скрізь великий попит) жоден відділ кадрів не оформляв: працівників з дипломом вищої освіти, приписано використовувати за професією та призначенням".

Ю. Бадзьо давно бився в тенетах правових протиріч: шукав праці, писав, скаржився.

І, нарешті, (чи не за вказівкою своїх „попечителів"?), як ласку оформив відділ кадрів Київського хлібзаводу на роботу вантажника, журналіста Бадзья. Бадзьо працював 7 років, надуживаючи здоров'ям (має хронічну виразку шлунку).

Свою літературно-економічну працю філософського напрямку, писав роками, живучи скромним життям творчого інтелігента нічим про себе не заявляючи. Це типове положення нашого сучасника, українського пария. Праця його вилучена в одному примірнику, в обігу не була. Вже допитують його друкарку.

Справа ч.2 набрала широкого розмаху.

У цій справі проведено 14 трусів. У Києві 4, в Київській області 5: 1), у Васильків, на вул. Дзержинського, в робітника Лисенка Василя, 2). в селі Барахти, в члена Групи Юрія Литвина, 3). в селі Погреби, в кореспондента Групи Михайла Мельника, 4). в Конча-Заспі, в Раїси Руденко, дружини Миколи Руденка, 5). в селі Гребені, у Валі Бердник, дружини Олеся Бердника.

У місті Долина Івано-Франківської області, в членів Групи 2 труси: у Василя Стрільціва, в Петра і Василя Січків (постанова про обшук написана не на батька Петра (господаря дому), а на його сина Василя — члена сім'ї).

У місті Коломия — 3 труси в адміннагіднядних, що відбули покарання за ст. 62 КК УРСР і живуть в селах передмістя. Більшість із перерахованих трусів, зроблені без прокурорської санкції, за постановою КДБ.

Постанову про трус у члена Групи Юрія Литвина підписав начальник слідчого відділу полковник (нерозбірливо). Трус тривав чотири години.

Вилучено: 1). Авторський рукопис на 42 сторінки, в одному примірнику, п. н. „Радянська держава і радянський робітничий клас". Твір не закінчений, доведено до 22 з'їзду КПРС. Це є критичний огляд політично-економічної структури радянської держави про положення робітничої кляси в державі. Твір в обігу не був.

(Закінчення на стор. 6)

Новий випуск „Українського Історика"

(Пресова Служба УІТ). — Щойно вийшло і розсилається передплатникам нове число „Українського Історика" (Том 15, число 60, 1978). Це є другий ювілейний випуск єдиного українського історичного журналу у вільному світі. Це число присвячене 15-річчю появи „Українського Історика".

У 1963 році, за ініціятивою проф. Любомира Винара та з допомогою видатних українських вчених, появилося перше число цього історичного журналу. Дотепер вийшло 60 чисел „У. І.", в якому співпрацюють різні генерації українських дослідників. У друку знаходиться вже черговий випуск за 1979 рік.

Ювілейне число появилося із наступним змістом: Олександер Оглоблин: „Завдання української історіографії", Олександер Домбровський: „Рання історія Руси-України на сучасному етапі дослідів"; Ярослав Пастернак: „Мої зустрічі зі старовиною"; Марко Антонович: „М.П. Драгоманов і Вільне Слово"; Євген Онацький: „Під омофором барона М. Василька"; Кость Панківський: „Спогади про НТШ"; Панас Феденко: „Дмитро Чижевський (1894-1977).

Наукова Хроніка подає відомості про працю Українського Історичного Товариства, наукових установ у Західньому світі і в Україні, а розділ рецензій охоплює численні українські і неукраїнські наукові видання.

Управа Українського Історичного Товариства проголосила 1979 і 1980 роки — роками розбудови незалежної української науки і у зв'язку з цим проголошується загальну збірку на розбудову Видавничого Фонду УІТ. Членська вкладка членам-прихильникам УІТ виносить 19 американських долярів і включає передплату „Українського Історика".

Передплату і пожертви проситься надсилати на таку адресу: „The Ukrainian Historian", P.O Box 312, Kent, Ohio 44240.

СОЮЗІВКА ПОЧАЛА СВІЙ 27-ИЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН ВІДЗНАЧЕННЯМ СВЯТА НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА ТА МИСТЕЦЬКИМИ ІМПРЕЗАМИ І СПОРТОВИМИ ЗМАГАННЯМИ

Союзівка (з. с.). — Не зважаючи на недостачу бензини, що значно утруднювала подорожування автомобілями, сотні відвідувачів і гостей прибули на цю оселю УНСоюзу ще тиждень перед офіційним відкриттям її 27-го з черги літнього сезону, втішаючись гарною погодою, товариськими зустрічами, забавами тощо.

Хоча День Свята Незалежности ЗСА припадав цього року на середу, 4-го липня, то перші посторін традиційних феєрверків прошивали холодне нічне повітря вже в суботу, 30-го червня, під час забави в залі павільйону „Веселка", де до танців приграла популярна оркестра „Темпо" під мистецьким керівництвом Іринея Коваля. Ці пострілии продовжувались протягом наступних чотирьох днів, коли до таборуючої вже на Союзівці молоді та гостей почала долучуватись шкільна і студентська молодь з різних стейтів східнього побережжя, користаючи з літніх вакацій після закінчення шкільного року.

У вівторок увечері, 3-го липня в авдиторії „Веселки" відбулась програма відзначення Дня Свята Незалежности ЗСА, що її виконали працівники Союзівки під керівництвом конферансьє Ані Дидик і вокалістки Оксани Тромси. У цій програмі рецитацій, танків і пісень взяли участь: акордеоніст і керівник оркестри Союзівки Алек Худолій, другий член цієї оркестри і всесторонній музикант Дорзо Сенчишин, працівниці-танцюристки Христя Проців, Маріянна Сосяк і Ганя Максимович, вокалістка О. Тромса і запрошені гості-виконавці Роман Лупань та Уліта Ольшанівська, які доповнили програму фортепіяновими солями.

У першій мистецько-розваговій програмі цього сезону в суботу, 7-го липня, виступили відомі українські мистці — бас-баритон Андрій Добрянський, соліст Метрополітальної опери, і піяніст-віртуоз Тома Гриньків. А. Добрянський виконав шість українських пісень і одну оперову арію, а Т. Гриньків, крім акомпаньяменту для А. Добрянського, відіграв дві композиції Черного і Косенка. Обидвох виконавців чис-

(Закінчення на стор. 6)

Бас-баритон Андрій Добрянський

Піяніст-віртуоз Тома Гриньків

Провід комсомолу закликає молодь на жнива

Київ. — Київська газета „Молодь України", орган Центрального Комітету ЛКСМ (комсомолу) України, помістила у своєму числі з 21-го червня ц. р. обширний лист-звернення ЦК ЛКСМ до комсомольців і молоді Української ССР у зв'язку з наступними жнивами в 1979 році.

Використовуючи 60-річчя з дня постання комсомолу, совєтські пропагандисти кажуть, що „обов'язок кожного комсомольця — ділом довести свою політичну зрілість, вміння боротися й долати труднощі, своє комуністичне ставлення до праці".

Не згадуючи нічого про літні вакації молоді, які дуже часто режим використовує для експлуатації молоді на підприємствах, Центральний Комітет ЛКСМ у своєму листі-заклику далі пише, що „в умовах нинішнього року, як ніколи раніше, збирання має бути проведене в найкоротші строки і безнайменших втрат".

У тому ж повідомленні-заклику ще говориться, що „обкоми, міськоми, райкоми, всі комітети ЛКСМ зобов'язані забезпечити проведення необхідної організаторської і політичної роботи по підвищенню ролі й відповідальности комсомольських організацій, комсомольців і молоді у проведенні збирання врожаю, організувати дійове соціялістичне змагання, хороший побут і відпочинок молодих трудівників".

Покладаючи великі надії на комсомольців молоді ЦК ЛКСМ каже, що „кожна первинна комсомольська організація колгоспу, радгоспу, об'єднання та відділу „Сільгосптехніка", хлібоприймального пункту, підприємства автомобільного і залізничного транспорту, повинна на ділі стати бойовим помічником комуністів у битві за врожай 1979 року". При тому газета признає, що вже „сьогодні на вирішальних ділянках сільськогосподарського виробництва республіки трудиться мільйонна армія юнаків та дівчат"

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Приклад для Москви

У кінці минулого року південнокорейський президент Парк Чунг Гі проголосив амнестію, внаслідок чого тисячі політичних в'язнів вийшли на волю, а багатьом іншим значно скорочено терміни ув'язнення.

Отже, уряд Південної Кореї пішов шляхом військового уряду Чіле, який вже раніше кількакратно звільняв політичних в'язнів, включно з чільними членами кабінету колишнього марксистського президента Сальвадора Алльєнде.

Проти урядів Південної Кореї і Чіле можна мати поважні застереження, бо вони дійсно порушують політичні і громадські права своїх громадян, а вся влада в тих країнах знаходиться в руках правих кіл. Однак, треба зазначити, що у питанні політичних в'язнів ці два уряди виявилися багато більш гуманні, ніж такі „демократичні" країни, як комуністичний Совєтський Союз та його сателіти.

Як сказано, південнокорейський уряд в грудні минулого року шляхом амнестії звільнив велику кількість політичних в'язнів.

Натомість чілійська військова хунта, яка у вересні 1973-го року державним переворотом повалила уряд марксиста Алльєнде, вже в 1974-му році дозволила великій кількості політичних в'язнів, крім кількох „найбільш небезпечних", виїхати з Чіле. Відтак, у 1975-му році військовий уряд звільнив Лавру Алльєнде Паскаль, рідну сестру президента Сальвадора Алльєнде, і дозволив їй та майже одній сотні інших політичних в'язнів відлетіти до Мехіко. Опісля хунта кількома наворотами звільняла багатьох політв'язнів, включно з найближчими дорадниками Алльєнде, а в грудні 1976-го року звільнила з в'язниці лідера Комуністичної партії Чіле, Люїса Корвальяна, і дозволила йому виїхати до Совєтського Союзу, в заміну за звільнення Москвою російського дисидента Владіміра Буковського.

У квітні минулого року військовий уряд Чіле проголосив загальну амнестію, яка стосувалася біля трьохсот осіб, які перебували в чілійських тюрмах, і коло 1.200 осіб, які находилися в примусовому екзилі за кордоном з уваги на їхні „політичні провини". Ті примусові емігранти одержали змогу повернутися до Чіле.

Напрошується логічний запит: чому Совєтський Союз, який в Об'єднаних Націях і на інших міжнародних форумах, як теж у своїй контрольованій пресі постійно закидає чілійській хунті та південнокорейському урядові, що вони порушують права людини і знущаються над політичними в'язнями, не піде за прикладом Чіле і Південної Кореї та не звільнять із концентраційних таборів, в'язниць та закладів для умовохворих своїх політичних в'язнів: Юрія Шухевича, Вячеслава Чорновола, Івана Світличного, Євгена Сверстюка, о. Василя Романюка, Левка Лук'яненка, Миколу Руденка, Олексу Тихого, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича та тисячі інших політв'язнів, не тільки українців, і не дасть їм права на вільний виїзд із Совєтського Союзу, якщо вони бажають виїхати?

Кремлівські диктатори досі дозволили виїхати тільки порівняльно маленькій горстці дисидентів, а інших „видворили", хоча постійно називають свою тюрму народів, Совєтський Союз, „найгуманнішим суспільством". Совєтські верховоди критикують чілійську хунту і південнокорейський уряд за погане трактування політичних в'язнів, але примовчують жахливу ситуацію в своїй власній імперії, де не тільки не звільняють навіть важко хворих політичних в'язнів, а навпаки, стараються знищити їх духово та фізично. У той же час Москва представляє Совєтський Союз „найдемократичнішою" країною світу та ставить себе за приклад іншим.

Ярослав Курдидик

МИР ІЗ ВОЄННИМИ ПЕРЕБОЯМИ

Договір САЛТ II, а дальше „нафтова криза", так заабсорбували публічну опінію ЗСА, а посередньо й всього Заходу, що всі інші менше важливі події, нібито зійшли на другорядні місця і з точки зору переоцінювання вартостей, примеркли своєю важливістю.

Для прикладу, варто буде привернути увагу та розглянути останні події Близького Сходу, щоби прийти до висновку, що Близький Схід заплутується щораз то більше у справжній „Гордіїв вузол".

Ізраїльські повітряні сили перевели за останні три роки кілька сот налетних місій на південний Ливан, але недавній повітряний бій відмічується тим, що це був перший відвертий бойовий зудар між ізраїльськими та сирійськими джетовими винищувачами за останні п'ять років (від 27-го квітня 1974). Під час цього налету проти „вишкільних скупчень підполковників ПЛО" у повітряному бою, між сирійськими літаками МІГ-21 та ізраїльськими, американської продукції Ф-15, сирійці втратили п'ять літаків.

Єгипет дуже суворо засудив цю ізраїльську акцію і назвав її дуже поважною загрозою та перешкодою для миру на Близькому Сході, як теж відвертою агресією проти палестинського та ливанського народів. Речник американської амбасади в Тель Авіві заявив, що ЗСА, мовляв, продали ці наймодерніше, важко озброєні літаки Ф-15 під виразним застереженням, що Ізраїль знову оправдується, що повітряний налет на палестинські конспіративні цілі являється якраз такою самообороною.

Вищенаведений „бойовий повітряний епізод" поставив єгипетського президента Садата у дуже незручне й неприємне положення. Як відомо, ЗСА намагаються ввесь час дуже наполегливо „зменшити ізоляцію" Садата в арабському світі. В додаток до цього повітряного зудару, долучуються ще задавнені справи в розбіжностях оцінок щодо палестинської автономії на терені Ґази і західньому боці річки Йордану, а в останньому часі добавляються нові ізраїльські поселення в цьому обширі, що теж завогнює політичні напруження і пристрасті.

Щоби створити полегшу для ЗСА у її енергетичних клопотах після втрати нафтових достав в Ірані, Савдійська Арабія розпочала і піднесла додаткову продукцію півтора мільйона бочок щоденно. Але в останніх місяцях, не подаючи причин, припинила, а тепер знову відновила цю продукцію.

Ці наглі зміни і без будь-якого попередження ставлять ще й досі нерозв'язане питання: у якій мірі і наскільки ця недостача загрожує безпеці ЗСА?

Найперше, упадок режиму Шаха припинив був доставу нафти з Ірану, а тепер „спілка близькосхідніх шейків" висовує нову непевність не лишень у формі підвищування цін на нафтокопалини, але щодалі комплікує доставу з цього важливого обширу.

Савдійська Арабія була завжди „непохитно і майже незмінно" проамериканською. В чому ж тоді така нагла зміна і прохолода до ЗСА? І чому Савдійська Арабія починає потайки солідаризуватися із іншими арабськими повстанцями нафти?

Знавці того обширу твердять, що савдійська прохолода постала на основі підірваного довір'я до ЗСА і це почалося з того часу, коли Вашінгтон не спромігся охоронити Шаха Ірану перед „революцією Хомейні". Савдійська панівна верхівка слідкує дуже напружено і за всяку ціну хотіла б дізнатися, яке то майбутнє зарисовується перед нею, якщо вона опинилася б в подібній ситуації, як це сталося в Ірані?

Варто тут пригадати, що під час найбільшого насичення переворотом в Ірані, а тим самим і загрозою цілому теренові Перської затоки, уряд Савдійської Арабії звернувся до ЗСА за негайною і невідкладною допомогою. Очевидно, що у відповідь президент Картер видав доручення, щоб один літаконосець ЗСА з окремою ескортою вирушив чимскоріш із Філіппін до Перського заливу. Але дивним чином, дослівно на півдорозі, відкладено це доручення і літаконосець затримався та заякорився у Сінгапурі.

У тому часі на близькосхідньому обширі почала виринати і розгортатися нова загроза. Почала посилюватися і поглиблюватися війна між Південним Єменом, який підтримують совєти, і Північним Єменом, якого підтримує Савдійська Арабія.

Щоби підтримати воєнне кипіння в тому обширі, Москва перекинула до Південного Ємену велику кількість зброї включно з важкою, деяку кількість літаків різновидного бойового призначення, а крім того, важкі транспортовики „Антонова" перевезли 1,000 кубинців, як різнородних „дорадників, інструкторів та летунів".

Коли Савдійська Арабія звернулася знову до ЗСА за більшою збройною допомогою для Північного Ємену, а з уваги на тодішню загрозу Північному Єменові, щоби зброя до цієї країни переходила

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Мацьків

У ДЕНЬ СВ. ОЛЬГИ

Український нарід відзначує день св. Ольги 11-го липня за новим, або 24-го липня за старим календарем. Ця дата — це день смерти нашої визначної княгині, яка померла 969 року тобто 1,010 років тому. Цим самим варта пригадати нашій спільноті, хоча кількома словами, про цю славну у нашій історії людину.

Прослідкуючи історію українського народу, бачимо, що християнська релігія була знана набагато років перед володінням князя Володимира Великого і його впровадження християнства в Україну. Одним з доказів цього факту є саме княгиня Ольга, бабуня Володимира Великого.

Св. Ольга була дружиною князя Ігоря, держава якого була доволі велика і її північні кордони простягались далеко на північ. Читаємо в Літописі, що св. Ольга походила з околиці міста Пскова, що лежить доволі далеко на північ від Києва. Вона мала бути перевізницею, тобто перевозила людей через ріку, бо тоді ще мостів не було. Коли молодий князь Ігор подався на полювання в околиці Пскова і йому треба було переправитися через ріку, він зустрінувся з перевізницею, тобто з пізнішою княгинею Ольгою. Вона йому дуже подобалася і по якомусь часі він з нею одружився, — пише Літопис.

Князь Ігор, володіючи великою державою, хотів мати більші доходи тому й наклав більшу данину на плем'я дерев'ян, яке жило над рікою Прип'ятю на Поліссі. Це їм не подобалося, і коли Ігор прибув до дерев'ян без належної охорони, вони його вбили під Іскоростенем (тепер Коростень). Літопис подає, що князя Ігоря убито у 945 році, а деякі історики твердять, що це було 948 року.

Після смерти Ігоря управу держави перебрала в свої руки княгиня Ольга, виконуючи це в імені свого малолітнього сина Святослава, бо в тодішніх часах не бувало, щоб жінка володіла і керувала державою і то такою великою, як тоді була Русь — Україна.

Літопис подає, що княгиня Ольга, була дуже розумна і розважна жінка. Першим її почином було пімститись на дерев'янах за смерть її чоловіка. Але вона робила це дуже розважно і уміло. Згідно з даними Літопису, дерев'яни вислали послів до княгині Ольги з пропозицією, щоб вона вийшла заміж за князя дерев'ян Мала. Одначе, княгиня Ольга придумавши їх підступно вбити, звернулась до дерев'ян, сказавши, що як вони хочуть, щоб вона вийшла заміж за Мала, хай вишлють до неї знатних людей, щоб вона у великій шані змогла вийти заміж за князя. Коли ж вони приїхали до Києва, то і їх убито. Тоді княгиня Ольга поїхала з невеликим почотом до гробу Ігоря, там заплакала за ним і поручила своїм людям висипати високу могилу на його гробі. Опісля вона влаштувала тризну де випито надміру, наслідком чого убито деяку кількість дерев'ян.

По недовгому часі княгиня вирушила з військом на дерев'ян і розбила їхнє військо. Прибувши до Іскоростеня, де убито її мужа, вона почала облягати це місто, яке оборонялося. По деякому часі безуспішної облоги, княгиня Ольга зажадала від мешканців Іскоростеня, щоб кожна родина передала їй по 2 голуби і 2 горобці. Коли цю данину одержано, княгиня наказала своїм воякам поприв'язувати ниткою до ніг тих птахів по жаринці, обгорнену в платинку, і коли на дворі стемніє випустити їх. Коли ж ці птахи повернулися до своїх гнізд, розпочались пожарі домів у всьому місті. Мешканці міста, не бачучи можливости рятунку, почали виходити поза місто, а вояки княгині брали їх в неволю. У той спосіб місто знищено і вся дерев'янська земля увійшла в склад Руси-України.

У 957 році княгиня Ольга поїхала до Константинополя, де задумала полагодити деякі справи політичного характеру. Але цісар не прийняв її відразу і вона деякий час мусіла чекати в пристані, що це їй не дуже сподобалося. По деякому часі її та її великий двір прийнято дуже прихильно. Коли вона від'їздила, княгиню Ольгу та її двор'ян обдаровано гарними дарунками.

Та так сталось, що до Києва небавом прибуло візантійське посольство тоді княгиня зарядила, щоб воно теж трохи... почекало в пристані.

Щоб поширити дипломатичні зв'язки зі Західньою Европою, княгиня вислала своїх послів до Німеччини, де вони належно вив'язались із свого завдання.

Коли саме княгиня Ольга стала християнкою докладно не відомо. Літопис згадує, що вона охристилася в Царгороді і її охристив сам патріярх, а хресним батьком був цісар, але докладної дати не подано. Грецькі джерела нічого про хрищення не згадують. Деякі інші дослідники твердять, що це було 957 р., а ще інші, що вона стала християнкою багато скоріше. Це, мабуть, не робило великого враження на мешканців Руси-України, в Києві бо та інших місцевостях в тих часах було вже деяке число християн.

Бажанням княгині Ольги було поширити християнську віру на землях своєї держави, але царгородський патріярх не вислав на Русь ані свого єпископа, ані священиків. Тому вона звернулась до німецького цісаря Оттона, щоб прислав єпископа. У Німеччині зараз висвячено на єпископа ченця Лібуція, який мав завдання прибути на Русь, але він скоро помер. На його місце висвячено другого ченця Адальберга і його вислано в Україну у 968 році та його місія не вдалася і він по році повернув до Німеччини.

Княгиня Ольга теж вкоротці, тобто у 969 році померла у Києві. Похоронив її священик, який довший час жив у Києві, недалеко княжого двору. Зчасом тіло покійної княгині Ольги перенесено до Десятинної церкви, що її побудував Володимир Великий і поховано у підвалі. Коли ж у 1240 році, під час татарського нападу цю церкву завалено, мощі княгині Ольги опинились під звалищами. Щойно у XIX столітті, коли розкопано ці звалища, знайдено неушкоджену гробницю, прийнявши її за домону св. Ольги, яка чудесним способом збереглася вцілості довгі літа.

Отже, як бачимо, життя св. Ольги після війни з дерев'янами значно змінилось і вона стала гідним прикладом для її наслідників на княжому троні. В зв'язку з тим княгиню Ольгу проголошено святою.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

АВТОМОБІЛІ НАЙБЛИЖЧОГО ЗАВТРА

Роботи замість робітників

При доцьогочасних високих цінах виробництва автомобілів, які, до речі, не меншають, а постійно йдуть вгору, існує небезпека, що вони незабаром стануть задорогі для пересічного покупця та перестануть бути засобом масового транспорту в ЗСА.

Крім цього, як показує статистика, кожного року виходять на ринок сотні тисяч автомобіліч з різними недоліками та дефектами, що загрожують життю автоводіїв та їхніх пасажирів. Виявляється, як бачимо, що висока ціна вировництва автомобілів не завжди йде впарі з їх якістю.

Щоб запобігти обом тим лихам, автомобільна індустрія плянує використані при монтажній ленті роботи, яких праця буде керована „всевидющими електронними очима компюторів. Про ці пляни розповів д-р Пол Ф. Чінея, голова Дослідчої Лабораторії Дженерал Моторс в Гюстоні, Тексас, на річних сходинах Американського Т-ва для поступу й знання.

Він дослівно сказав, що „маючи на увазі завтоматизування будови автомобілів в майбутнім, наш Дослідчий Відділ працює вже від кількох літ над технікою електронного зору, що дав би змогу компюторам стежити, унапрямлювати та контролювати працю роборів при монтажі автомобілів".

Майбутні автомобілі, крім більш ефективного та забезпеченого монтажу, мають устатковані електронними пристроями для збільшення економії пального та зменшення шкідливої емісії газів.

Комп'ютор економії пального

Інженери „Дженерал Моторс" у пошуках нових шляхів для збільшення видайности пального, прийшли до висновку, що головне джерело марнотратности пального становить карбюратор, який є відповідальний за творення пальної суміші. Якби заінсталювати на карбюраторі його дії, тоді можна б збільшувати економію пального на приблизно 40 відсотків. Такий мініятюрний комп'ютор виготовила вже фірма Ар-Сі-Ей для потреб НАСА і його можна б без великих змін використати, щоб контролювати дію карбюратора. Цей мініятюрний комп'ютор, знаний п.н. мікропроцессора складається з 6,000 транзисторів, стиснутих в малому кисталевому оскілку, величина одного квадратового інча.

Згадані транзистори при допомозі низки сензорів, цебто датчиків (чутливих сприймальних елементів) та соленоїдів мають змогу контролювати паливно-повітряну суміш в карбюраторі, щоб рушій міг працювати цілий час на найбільш ефективній суміші пального без огляду на його скорість та обтяження. В практиці, проте, ціла пальна система вимагає докорінної зміни для можливості виключення у неї мікропроцессора.

Фірма „Краейслер", не зважаючи на те, проголосила, що в найближчих роках 200,000 її возів будуть мати вбудовані мікропроцессори, що їх основним завданням буде контроля в рушії „худого" спалювання (суміші бензини і повітря у відношенні 18:1). Це дозволить не тільки на збільшення економії пального, але також на почистку випускних газів, без потреби уживання каталізатора.

Плянується також, що мікропроцессор крім контролі якости суміші пального буде контролювати перекидання бігів в автоматичній трансмісії, щоб кожна зміна бігів відбувалася в оптимальнім моменті.

Синтетична олива

Мрією кожного автоводія мати автомобіль з таким рушієм, що не потребував би частих змін оливи. Під теперішню пору, тривання життя рушія залежить від періодичних змін оливи та дорівнюється від 50,000 до 150,000 миль. Коли взяти до уваги, що зміна оливи, з новим фільтром, коштує приблизно 15 долярів, тоді кошт

(Закінчення на стор. 6-ій)

Стефанія Нагірна

У СТОЛІТТЯ СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

(Доповідь виголошена на вечорі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку у п'ятницю, 4-го червня 1979 року.

[1]

Український мистецький світ переживає у цьому році небуденну подію, а саме століття видатного композитора Станислава Людкевича.

Зворушливо, що наш дорогий Ювілят, проживши сто років у кипучій праці, досі при повному здоров'ю, хоча, правда, жаліється на дуже ослаблений зір.

Композитор Людкевич, подібно як Микола Лисенко на Наддніпрянщині, має велетенські заслуги на полі української музичної культури. Завдяки енерґії, силі волі, витривалості і многогранній обдарованості Станислав Людкевич зайняв почесне місце, бо вніс в українську музичну культуру багато нового і цінного. Передусім, він є першим представником музичного професіоналізму в Галичині, а головне — Людкевич є основоположником інструментально-симфонічного жанру в українській музиці, чого до його появи в Галичині не було.

Станислав Людкевич народився 24-го січня 1879 року в Ярославі над Сяном в учительській родині. Перші лекції фортепіяну, від восьмого року життя, давала йому мати і, мабуть, вона була стимулом до поважного студіювання музики, як також, мабуть, вона вщепила своєму синові любов до народної пісні.

Після закінчення народної школи та гімназії, Людкевич вступає на Філософічний факультет львівського університету, де бере активну участь у семінарах з української філології під керівництвом відомого вченого Олександра Колесси. Він також слухає лекції з історії слов'янських і німецької літератур, з історії мистецтва, зокрема музики. Його чотири наукові праці виявляють „непересічну зрілість і самостійність думки Людкевича".(З. Штундер).

Львівський університет у 1898-1902 роки став полем національної боротьби в Галичині між українськими і польськими студентами за однакові права. Польонізація університету і переслідування української мови, українських учителів і студентів, викликали протести.

У той час (1899 р.) студентська молодь у Львові організує товариство „Академічна громада, до якої увійшов і Людкевич. Відбуваються численні віча і маніфестиції за український університет у Львові. Ця справа дискутувалась і в парляменті, однак польські посли виступили проти відкриття університету у Львові, чи в якомунебудь іншому місті Галичини.

У 1900 році „Академічна Громада" видає журнал „Молода Україна", в якому друкуються перші статті Людкевича, як наприклад, „Наші співаки і народна справа", в якій він гостро засуджує „безідейність і байдужість молодих співаків до громадської і політичної справи і до глибшої освіти". У цьому журналі також надруковано першу наукову статтю Людкевича „Про основу і значення співності в поезії Т. Шевченка". Людкевич ще не раз повертається до поезій Т. Шевченка і дає ряд рефератів, як наприклад, „Шевченкові поезії в музиці", чи „Ритміка Шевченкової поезії" та інші.

До найбільш діяльних членів „Академічної громади" і редакція журналу „Молода Україна" належали два найближчі товариші Людкевича — студент права Володимир Старосольський та студент філології О. Авдикович, поет і новеліст.

Після закінчення університету в 1901 році Людкевич викладає українську мову і літературу в гімназії Перемишля, а потім Львова.

Переїзд до Львова мав велике значення для формування його музичної творчости, як також розвинув діяльність Людкевича на громадському полі. Він познайомився з видатними діячами тодішнього Львова. Особливий вплив мав на нього Іван Франко.

Свої композиторські здібності виявив Людкевич уже як чотирнадцятилітній учень гімназії, створивши у тому часі деякі хорові композиції, сольоспіви і фортепіянові мініятюри, хоча не мав ще тоді відповідної музичної підготови. І так уже в 1894 р. появляється хорова пісня до слів Т. Шевченка до вірша І. Франка „Вічний революціонер". І дійсно осінню 1898 року могутній твір у формі кантати, себто хору з оркестрою був створений і виконаний на вечорі, присвяченому 25-літтю творчости Івана Франка.

Крім того Людкевич опрацьовує тоді декілька народних пісень для хору і посилає у Київ Миколі Лисенкові для рецензії. Як відомо, М. Лисенко як основоположник відродженого музичного мистецтва на Наддніпрянщині, має великі заслуги, той бо розмах, який він проявив у своїй творчості не мав у той час собі рівного на Україні. Хіба можна було б його порівняти з такими основоположниками національних культур, як Сметана і Дворжак у Чехо-Словаччині, Ґріґ у Норвегії, Сибеліюс у Фінляндії чи Ґлінка в Росії.

Микола Лисенко звернув увагу на багатство української народної пісні і черпав з її глибокого джерела мотиви, ритміку і настрої для своїх творів. За його прикладом пішло багато композиторів того часу і майбутнього покоління. Він створив так якби нову композиторську школу, яку і називали „лисенківською".

Його слідами пішов і Станислав Людкевич, який вважав Лисенка великим авторитетом, тому висилав йому для рецензії свої твори. Лисенко дав працям Людкевича дуже позитивну оцінку.

Хоча листування з Лисенком в наслідок воєнних подій не збереглося, але відомо, що воно тривало до кінця життя Лисенка і Людкевич навіть їздив у Київ на похорон Лисенка в 1812 році, як представник музичного Львова.

Поява творів Лисенка в Галиччині мала великий вплив на творчість українських композиторів другої половини XIX сторіччя. Але хоча вони творили під впливом Лисенка і внесли багато цінного в українську музичну культуру, то ні один з них не піднявся до такого рівня як Станислав Людкевич. Він не тільки продовжував розпочату Лисенком працю, але завдяки своїм багатогранним природним обдаруванням, піднявся до вершин української музичної культури.

Щоби належно оцінити заслуги Людкевича, слід звернути увагу на обставини серед яких він розпочав свою діяльність.

Його попередники і сучасники, композитори — М. Вербицький, І. Лаврівський, І. Воробкевич, В. Матюк, А. Вахнянин, О. Нижанківський, Д. Січинський, Г. Топольницький, Я. Лопатинський Ф. Колеса та інші, хоча були між ними талановиті композитори, все ж таки їх імена не вийшли поза межі батьківщини. Не сприяли тому ні політичні ні економічні умови як також не було відповідних професіональних шкіл, де композитори могли б поглиблювати свої теоретично-музичні знання. Не було також у той час у Галиччині вокальних або інструментальних ансамблів чи оркестр, які могли б виконувати складніші композиції. Якщо за Австрії у Львові була оркестра в оперному театрі, чи філармонії, то для Українців вони були недоступні. А як колинебудь для якогось концерту вдалося придбати навіть неповну оркестру, то це натрапляло на великі труднощі.

Станислав Людкевич був свідомий того в яких обставинах він працює, але не зneохочувався. Поглиблює сам свої знання, студіюючи твори видатних композиторів, чи слухаючи гостинних концертів чеської філармонії, яка майстерно виконувала твори віденських клясиків — Гайдна, Моцарта, як також Бетговена, Чайковського та інших.

Багато музичних вражень привіз Людкевич з Відня, де перебував на військовій службі в 1903-1904 роках.

Однак, усього того було замало для мистця, який ставив великі вимоги до своєї композиторської творчости. Тому в 1907 році іде на два роки до Відня, де у Віденському університеті студіює музикологію.

Відень, один із найбільших культурних центрів Европи, з багатими музичними традиціями та інтенсивним музичним життям, дав нагоду Людкевичеві вивчати музику різних епох і стилів. Рівночасно він пише працю з ділянки програмової музики на дві вужчі теми: „Голоси птиць у програмовій музиці" і „Драматичний конфлікт боротьби протилежностей у програмовій музиці" за що у 1908 році одержав докторат із музикології.

[Продовження буде]

"Brody-Lew" Inc., Brotherhood

БРАТСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ І КУЛЬТУ ПОЛЯГЛИХ

Ч. 1. ЛИПЕНЬ 1979

КУЛЬТ ПОШАНИ ПОЛЯГЛИХ

Пошана поляглих у боротьбі та померлих членів нації є одним із покажчиків її культури та зрілости. На це маємо приклади з історії всіх націй в їх етапах розвою. В історії українського народу від самого початку його існування находимо докази, що високий рівень пошани культу поляглих не був чужим для наших предків. Могили-розкопи в усіх частинах України вказують, що на цьому відтинку ми чи не випереджуємо всіх інших. Могили — кургани є свідками нашої історії, тому й не диво, що кожний наїзник їх нищить. Одним із проявів боротьби українського народу проти наїзників було, й по сьогодні є, зберігання історичних пам'яток, із яких чи не одним із важливіших є могили поляглих героїв.

Зберіганням могил поляглих героїв, яких в останніх десятиліттях не бракувало, займалися до цього покликані організації як Т-во Охорони Воєнних Могил на Західних Землях України поміж Світовими Війнами під польською окупацією, а тут, в ЗСА, Братство „Броди — Лев", яке постало 1952 року.

Історію постання Братства, його завдання та начерк праці за 25 літ його існування написав його довголітній голова, д-р Роман Дражньовський. Він та члени — основники від самого початку своєю жертвенною працею причинилися до розквіту Братства. Членами Братства, згідно із його „чартер"-ом є всі жертводавці, і без них Братство не могло б ні існувати, ні вести праці, якої є щораз то більше.

Зв'язок із жертводавцями — членами вдержується листовно, а раз у рік досі видавано т.зв. „Однодніву". Це гарне змістом і формою видання редагувала колеґія, а дописувачами були найкращі сучасні поети, письменники та журналісти.

З роками членів-основників стає щораз то менше між живими. Вони спочивають поруч тих, яким вони ставили могили. Останьо відійшов у вічність один із членів-основників та організаторів будови „Могили-Пам'ятника" в Ґлен Стей сл.п. інж. Володимир Яворський. „Могила-Пам'ятник" лишається також і пам'ятником по ньому й зобов'язує нас до дальшої жертвенности і праці для збереження могил героїв по цілому світі.

Доказом, що для молоді не є чужа ідея зберігати могили героїв, може бути приклад 8 дівочих гуртків Нюйоркської Пластової Станиці, які за своєю власною ініціятивою — кожний гурток окремо — склали пожертви на працю Братства.

Фінансовий звіт жертводавцям подається докладно в одинокому комбатантському журналі „Вісті Комбатанта", а щоб інформувати про працю Братства ширше українське громадянство, редакційна колеґія та Управа Братства постановили замість „Однодніви" друкувати окремою сторінкою в найбільш почитному українському щоденнику „Свобода" ці „Вісті Братства Броди — Лев".

Р.Г.

О. ГАЄЦЬКА

Твоя могила — два світи

І де тебе шукати друже
І як дорогу віднайти?
Мов марево розсіяні могили,
Немов гроза — стоять хрести...

І не впаде сльоза матусі
На землю сіру, плач сестри
Не залунає піснею сумною —
Твоя могила — два світи.

Лиш заблистить в далекій хаті
Воскова свічка — всім святим
І тихо шепне хтось молитву:
„О Божа Мати, де мій син?"

Вогонь стремлінь, палкі бажання,
До волі терням вкритий шлях,
Тризуб і лев на синім полі
І рідний малиновий стяг.

Твоя могила — жаль безмежний,
Твоя могила — гордий змаг
І предків зов і крик тривожний
Вона символ — дороговказ!

Не плач матусю за героєм
Бо хоч могила — два світи.
Ще промінь волі золотої
Впаде на синій квіт весни!

Б.М.

ОПІКА НАД ВОЄННИМИ МОГИЛАМИ

Гарна традиція опікуватися воєнними могилами прийшла разом з нами з України. Хто ж із нас не пригадує собі як перед Зеленими Святами молодь їх упорядковувала, а на самі Зелені Свята з церкви ішов похід на воєнні могили. Часами польська влада замикала браму на цвинтар і, щоби туди дістатися, треба було розбивати замок до брами.

Чи ідуть тепер на наші воєнні могили в Україні? Так, тільки це не відбувається величавим походом. Наші воєнні могили порозбивані й наша молодь перед Зеленими Святами не відважується їх направляти, бо по цвинтарях у цей час вештається багато агентів КҐБ. На самі Зелені Свята ідуть туди люди: старші жінки, які вже не бояться „влади", ставлять свічки на наших воєнних могилах; чоловіки й жінки середнього віку, які переходять трохи осторонь, а молодь, яка є відважніша підходить трохи ближче. Поміж людьми вештаються агенти КҐБ і бувають випадки, коли агент занадто настирливо слідить за котримсь відважнішим молодцем і цей сам звертається до аґента кажучи:

„Чому за мною слідиш? Невже ж не можна мені помолитися на могилі мойого діда?"

В Україні люди кажуть приїздним туристам:

„Чому ваша еміграційна преса так мало пише про нищення наших воєнних могил? Пишіть про це більше, а навіть якщо можливо в чужомовних газетах. Нехай цілий світ про це знає, а це може багато помогти, бо наша (большевицька — примітка редактора) влада дуже боїться публічної опінії".

Українці у вільному світі стараються цю традицію плекати, та передавати цей гарний звичай майбутнім поколінням. На Американському континенті й в Австралії під час Зелених Свят ветерани, молодь та громадянство йдуть на воєнні могили — в дійсності це лиш символічні могили — пам'ятники. Самі ці могили-пам'ятники є добре вдержані і святочні відправи відбуваються дуже торжественно.

У Західній Европі, кожного року на Зелені Свята українці з Німеччини, Англії та Австрії з'їжджаються в околиці Фельдбаху в Австрії, де є воєнні цвинтарі, на яких спочиває багато воїнів 1-ої Української Дивізії УНА. Святкування проходять величаво. З Відня приїздить о. д-р О. Дзерович, щоби відправити панахиду. Самі австрійці мають також цей гарний звичай іти на могили поляглих і долучитися до походу українців, а вечором відбувають спільну вечерю.

Опіку над цими й подібними могилами, розкиненими по цілій Европі, перебрало Братство „Броди-Лев". Воно в більшості покриває кошти вдержання могил. Безпосередньо могилами опікуються різні організації й поодинокі люди на місцях, які полагоджують всі адміністративні та фінансові справи, а опісля розраховуються із Братством „Броди-Лев". Без їхньої співпраці було б дуже важко працювати, а подекуди й неможливо. Опікою над могилами в Німеччині й Австрії займається Крайова Управа Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА, вже від довших вже років якою проводить п. Р. Дебрицький. Об'єднання був. Вояків Українців у Великій Британії дає великий вклад праці та грошей на опіку над могилами колишніх вояків. На особливу згадку заслуговують поодинокі громадяни із Австралії, фінансова допомога яких є більша як можна б сподіватися. О. д-р О. Дзерович, парох славного „Барбареум" у Відні не тільки відправляє Богослужби на цвинтарях, але своїми особистими зв'язками із місцевою австрійською владою багато полекшує працю Братства „Броди-Лев". Де немає українців на місці, там австрійські громадяни також радо допомагають в опіці над могилами наших вояків. Одначе вся ця праця була б неможливою, якщо б громадянство ЗСА та Канади не давало б Братствові фінансової підтримки. Цю фінансову підтримку дає нам громадянство датками під час Зелено-святочних збірок, щедрими датками на Різдвяну збірку та різними щедрими більшими датками при різних нагодах. Всі ці пожертви йдуть на вдержання воєнних цвинтарів та поодиноких воєнних могил українських воїнів, без огляду в якій армії вони не служили б (очевидно крім окупантської — большевицької), і в якій війні вони не полягли б. Могил цих є багато. Вони є в різних країнах вільного світу, в країнах т.зв. сателітів та головно в Україні. Всіми ними опікується Братство „Броди-Лев", крім, на жаль, в самій Україні.

Як малий приклад овочів праці Братства хай послужить посвячення військового цвинтаря в Фельдбаху 23-го вересня 1978 р.

На цьому цвинтарі спочиває понад 1,400 вояків, серед них багато українців. При першому, або долішньому вході до цвинтаря, є прекрасний, великої мистецької вартости пам'ятник українським воякам роботи мистця Крука. Він представляє ангела, який помагає вмираючому воякові. На жадній знімці не можна побачити повної краси цього пам'ятника. Цей пам'ятник побудовано кілька років тому, але недавно треба було його перенести та дати нову підставу. Кошти переносу покрило Братство „Броди-Лев". Організацією посвячення нового цвинтаря й пам'ятника займалися з української сторони Станиця Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА в Мюнхені та ОБВУ у Великій Британії. У святі взяло участь понад тисячу ветеранів різних національностей. Були також і високі державні урядовці та військовики. Українців було около 120, з цього 40 із Англії та 40 із Німеччини. Всі українські ветерани з Австрії взяли участь у святі. Було декілька представників із Канади, ЗСА та навіть із Австралії. Саме посвячення відбулося дуже торжественно. Панахиду відправляли о. д-р О. Дзерович та о. крилошанин М. Ратушинський. На швидку руку зорганізований хор вив'язувався знаменито.

Напередодні посвячення цвинтаря в Фельдбаху українська група відвідала цвинтарі в Ст. Стефан, Бірнбаум, Гнас, Травтмандорф і Ґляйхенберґ. Всі ці цвинтарі є гарно впорядковані й на кожному є гарний пам'ятник українським героям. В Травтмандорфі ОБВУ у Великій Британії побудувано власними силами гарний пам'ятник.

У найближчому майбутньому Братство „Броди-Лев" при допомозі представників в Німеччині упорядкує могили на цвинтарях, де цього буде потрібно. Багато могил є розкинутих по малих місцевостях, тому їх важко було досі віднайти чи побудувати пам'ятники.

Разом із ОБВУ у Великій Британії Братство фінансує вмурування пропам'ятної плити у Церкві Св. Софії в Римі. Плита ця є присвячена пам'яті поляглим воякам-українцям. Посвячення її відбудеться дня 20-го вересня ц.р. під час святкувань 10-ти ліття Церкви та Ювілею Патріярха.

Культ поляглих за волю народу є доказом зрілости та життєвої спроможности народу. Українці у вільному світі та в Україні вповні дають незаперечні доводи цього пошаною героям та жертвенністю і працею у вдержанні воєнних могил. Продовження цих світлих традицій скоро перейде в руки молоді, яка вже виявила зрозуміння цієї ідеї. Управа Братства „Броди-Лев" вірить, що ряди Братства скоро доповняться молодими людьми.

Воєнний цвинтар у Фельдбах, Австрія.

Микола Понеділок

ПОСИВІЛА ЖІНКА

Я її інакше не можу собі пригадати. Вона врізьбилася у моїй пам'яті лише такою — худенькою, в скромній сірій кохтинці, а чорна спідниця ось ледь — ледь землі черкнеться. Лице її було блідим-блідим, а невмолимий час вже встиг на її чолі провести-скласти безліч ліній. В її очах вже горіли, не палахкотіли вогники, а тільки ледь-ледь жевріли маленькі згасаючі вуглинки-вуглинки якогось жалю, якоїсь невисловленої туги за тим, що пішло і вже ніколи до неї не повернеться. Коси в неї були світліші від стиглої пшениці — здавалось, хтось її коси обсипав щедро сивим інеєм — і той іней вже ніколи з її голівки не розтопиться. Вона виглядала змученою, втомленою — але і крізь втому, і крізь зморшки на чолі, і крізь інеєм усіяні коси можна відразу було здогадатися, що колись вона була напричуд вродливою.

І вона цілий день працювала в полі, а вечером, як на вулиці гомонілося від співу, гулянок, вона накидала на себе убогу хустинку і йшла...

— Пішла знову...

— Вона майже щодня на могилу ходить.

— Сива, зістарена, а його не забуває.

— Один у неї був (у війні куля його у землю навічно положила). Ото вона могилу барвінком обсадила, дві берізки коло неї своїми руками викохала — і вечорами не до сусідів йде, а до берізок, щоб їм, берізкам про свого єдиного все чисто порозповідати.

Мені тоді перебігло лише шістнадцять років. І мені жалко-жалко тітки було, як вона до могили прямувала. У вечірні присмерки вона у мірій кохтинці і з сивими косами видавалася згустком жальливого туману, що вулицями на край села безшумно рухався.

— Добрий вечір, тіточко!

— Добрий!

— Вже пізно.

— Я довго не буду. Незабаром повернуся.

Але одного вечора вона пішла і довго-довго не верталася.

Пішли люди до хати — в хаті не світиться. Гукають — ніхто не відзивається. І тоді мені серце з грудей не вискочить — так мені прикро, тяжко, жалко стало. Що робити? Я боюсь один на край села іти. Ех! беру двох товаришів.

Приходимо. Місяць світить. Вона біля берізки сидить.

— Тьотю.

— О, це ви прийшли...

Еге, — утрьох прийшли. Вже пізно, ходімо додому.

— Ходімо. Сьогодні минає тридцять років, як його не стало.

Я тут засиділась...

— Він, ваш... мабуть хоробрим був вояком.

— А хіба я знаю. Він воював...

— А він у вас один лише був?

— Один був. Один лишиться.

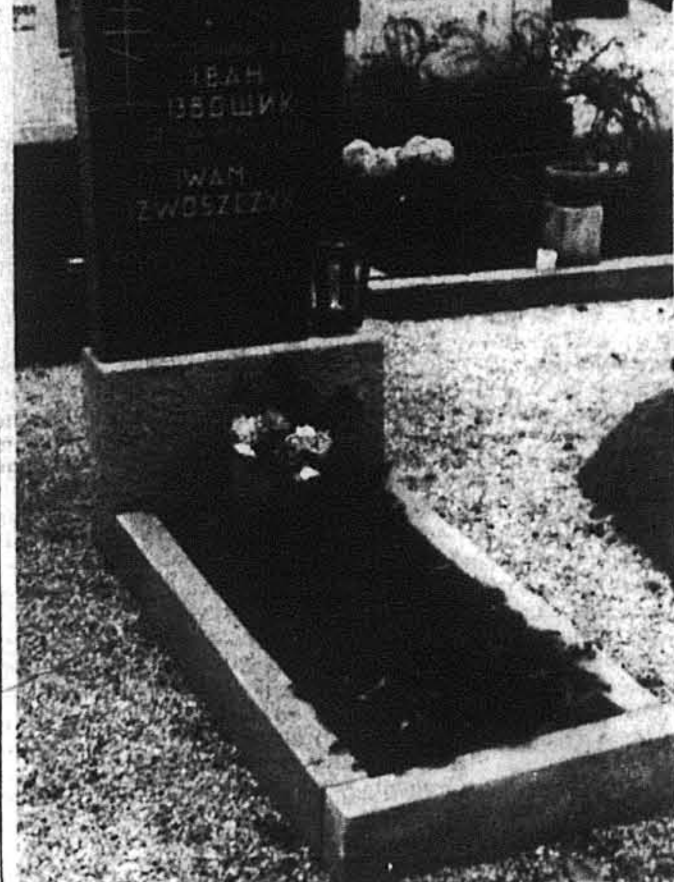
— Гарний, мабуть, був ваш син?

— Гарний. Але тут лежить не мій син, а мій любий, мій наречений...

Я поглянув на постарілу жінку — і ми мовчки пішли додому...

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ПРИХОДІВ І РОЗХОДІВ
Братства „Броди-Лев" Інк. в Ню Йорку за рік 1977

Приходи	
членські вкладки	68.50
допомоговий фонд	1,058.74
фонд охорони воєнних могил	7,776.40
адміністраційний фонд	1,202.74
видавничий фонд	331.50
імпрези	210.00
Разом приходи	**$10,647.87**
Розходи	
членські вкладки	75.00
допомоговий фонд	1,756.74
фонд охорони воєнних могил	3,659.26
адміністраційний фонд	664.73
рент за домівку	765.00
репрезентація	110.00
імпрези	291.50
оголошення	75.00
крайові Управи І. УД УНА	1,301.57
„Вісті Комбатанта"	100.00
Разом розходи	**$ 8,798.80**
сальдо 31.1.1976	$20,444.68
прихід 1977	$10,647.87
Разом	$31,092.55
Розходи 1977 р.	$ 8,798.80
Сальдо 31.12.1977	$22,293.75

Пам'ятник сот. Армії УНР Івана Ізвощика, Клягенфурт, Австрія.

Видає Управа Братства:
"Brody-Lew" Inc.
P.O. Box 261 Cooper Station
New York, N.Y. 10003

У ДВАДЦЯТИП'ЯТИЛІТТЯ БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ"

У 1952 році в Ню Йорку, як і в інших осередках нового поселення колишніх дивізійників, виникло бажання створити станицю для ведення зорганізованої праці з чітко окресленою метою. При кінці березня 1952 року на ширших сходинах рішено вибрати п'ятичленну комісію в такому складі: пполк. Роман Долинський, інж. Володимир Богачевський, Ярослав Кульчицький, мґр Лев Стеткевич і Пантелеймон Шуган. Завданням комісії було підготовити та скликати Основуючі Загальні Збори, накреслити напрямні, на підставі яких можна було б приготовити статут і „чартер", як рівнож подати плян відсвяткування річниці боїв під Бродами. Комісія вив'язалася в короткому часі з нелегкого завдання надзвичайно добре. Вже 12 червня 1952 року в „Свободі" появилося повідомлення про те, що Основуючі Збори призначені на день 15 червня 1952 року.

Президію Основуючих Зборів, на внесок інж. В. Богачевського, вибрано в такому складі: пполк. Р. Долинський — голова, Я. Кульчицький — заступник, П. Шуган — секретар. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять недавно померлого сл. п. генерала Омеляновича-Павленка. Звіт з праці Підготовчої Комісії склали пполк. Р. Долинський, мґр Л. Стеткевич і інж. В. Богачевський. З перебігу дискусії було видно, що опрацьовані Комісією напрямні віддзеркалюють бажання членів новоствореного Братства, а саме: прийти з допомогою українським воєнним інвалідам, вдовам і сиротам по українських вояках та заопікуватися могилами на чужині. Розуміючи вагу співпраці Збори звернулися з закликом до вже існуючих станиць І УД УНА, як також до інших комбатантських організацій на терені ЗСА, про координацію праці у вищезгаданих ділянках. Постановлено також бути в постійному зв'язку з Головною Управою Братства кол. Вояків І УД УНА в Мюнхені. Рішено вступити в члени УККА, Об'єднаного Комітету на терені Ню Йорку та ЗУАДК-у. Як видно із прийнятих постанов, Загальні Збори точно накреслили ціль і діяльність Братства. Треба наголосити те, що в цей час це було одиноке Братство на терені ЗСА, завданням якого була опіка воєнним інвалідами, вдовами і сиротами, та охорона місць спочинку наших побратимів. Поміч та опіка залишилася моттом Братства дотепер та дальше дороговказом нашої діяльности. Як відомо, інша еміґрація не спромоглася створити товариства з такими завданнями.

Першою імпрезою новоствореного Братства, як і взагалі першою імпрезою того роду в Ню Йорку, було відсвяткування восьмої річниці боїв під Бродами. З огляду на те, що час боїв припадав на кінець червня, а це не дуже догідна пора влаштовувати імпрези в Ню Йорку через горяч, думки, коли відсвяткувати річницю були поділені. Деякі члени сумнівалися чи публіка на це свято прийде, а хотілося б, щоби перший крок Братства був успішним. У дискусії на цю тему перемогла думка пполк. Р. Долинського, д-ра Б. Левицького й П. Шугана, що перше святкування річниці боїв під Бродами на терені Ню Йорку повинно відбутися в той самий час, коли дійсно велися бої — це в червні. Виявилося, що громадянство своєю численною участю, помимо горячі, гідно відзначило пам'ять тих, що полягли в обороні Батьківщини на полях Бродів.

Перший рік існування Братства проминув на організаційній праці та полагоджуванні поточних справ. До позитивних осягів треба зачислити успішне відзначення річниці боїв під Бродами, „зачартерування" Братства 26-го травня 1953 р. * і виплата допомоги в сумі 1,000.00 долярів інвалідам в Німеччині, Австрії та Швайцарії. Для інформації членства і жертводавців про працю Братства рішено видавати бюлетень „В дні Зелених Свят", популярно названий „Однодніввкою". „Однодніввка" появилася перший раз в 1955 році накладом 2,500 примірників. Редактором першої „Однодніввки", як і кількох наступних чисел, був сл. п. П. Шуган, довголітній голова Братства. Його невтомна праця для розбудови Братства позначалася також і побудовою пам'ятників упавшим друзям, що спочивають на цвинтарях Европи. „Одноднівка" не тільки була інформативним середником для членів Братства, але також через поміщувані в ній статті і звіти вона стала джерельним матеріялом для вивчення праці і співпраці комбатантських організацій в повоєнних роках на терені Америки. Крім згаданої історичної вартости цей журнал причинився до відновлення і дальшого розповсюдження нашої гарної традиції — культу поляглих в обороні Батьківщини та охорони їхніх могил. В цій ділянці також вклав багато праці інж. Володимир Яворський. Рефератами та статтями „Як ми шукали могил Безіменних", які друкувалися в першій „Одноднівці" та щоденнику „Свобода", він пожвавив зацікавлення та насвітив потребу охорони вояцьких могил, що так дуже причинилися до збереження нашої традиції та історії. За його ініціятивою засновано Комітет побудови „Могили-Пам'ятника Поляглим Борцям за Волю Соборної України". Комітет, до якого ввійшли заслужені громадяни, очолив сл. п. ген. А. Валійський. Український Робітничий Братський Союз дав потрібну площу в Ґлен Спей й завдяки жертвенности українського громадянства, Могила-Пам'ятник стала дійсністю. Її посвячення відбулося під час Зелених Свят в червні 1963 року.

Побудовою Могили-Пам'ятника, архітектом якої був інж. Іван Жуковський, вшановано не тільки пам'ять поляглих в обороні Батьківщини, але створено ще одну можливість виховувати молодь у національній свідомості та защеплювати в неї любов до нашої традиції. Щорічні Зеленосвяточні відправи на цій Могилі є широко відомими серед старшого та молодшого громадянства в Ню Йорку й околиці.

Доцінюючи вагу й потребу користи тісної співпраці з іншими організаціями, Братство не пропускало жадної нагоди такої співпраці. Вислідом цього була спільна, імпреза Станиці Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА в Ню Йорку (за головування М. Виноградника) й Братства „Броди-Лев" (за головування О. Стеткевича). Спільними силами влаштовано 28-го листопада концерт, а 29-го листопада 1964 року Наукову Конференцію в двадцяту річницю боїв під Бродами. Обидві імпрези були дуже дбайливо підготовані й пройшли з великим успіхом. Великий вклад праці у підготовці цих імпрез вложив д-р Б. Левицький, а за мистецьке оформлення й переведення концерту на високому мистецькому рівні належить поляка інж. Б. Богачевському.

Було б однак помилкою думати, що праця Братства обмежується виключно до опіки над могилами в Европі. Тут на американському континенті завдяки праці Братства побудовано пам'ятник на могилі сл.п. Волосянського — старшини УГА. Братство дбає також про інші могили кол. українських вояків та допомагає вдержувати вояцькі могили на Цвинтарі в Бавнд Бруку.

Ми свідомі, що на протязі двадцятип'ятилітнього нашого існування були не тільки самі успіхи, але також і недоліки. Однак безперервна й щедра допомога жертводавців є доказом їхнього довір'я до Братства та одобрення його праці, а це вже є виявом потреби збереження Братства. Це нам додає сили дальше продовжувати розпочату працю і залишитися на стійці цього відтинку українського многогранного життя.

* (Спонзорів чартеру: Лев Стеткевич, Михайло Сухоцький, Лука Добош, Павлина М. Різник, Марія Грицковян).

В Асторії відбулось закінчення шкільного року в Школі Українознавства

На фото (зліва): Христя Івашко, Андрій Бідяк, пані Марія Нестерчук (директорка школи), Оленка Підгорецька, Микола Хоманчук і ред. Володимир Левенець.

Світлив А. Малан

Закінчення шкільного року у Рідній Школі українознавства при парафії Чесного Хреста в Асторії відбулося цього року 16-го червня. По спільній Службі Божій, яку відслужив катехит, о. парох Кристофор Войтина, святочно зодягнені учні разом з батьками зібралися у просторій залі, де приміщується школа. Учителі приготовили свідоцтва і по клясах, почавши від садочка, роздали їх учням. Цього року закінчення навчання відбулося ще більше величаво, бо до школи прибули представники Братства св. Миколая — 5-го Відділу Українського Народного Союзу — голова ред. Володимир Левенець, заступник голови Андрій Малан, секретар і головний радний УНС Микола Хоманчук та вручили учням 8-ої кляси Христі Івашко, Андрієві Бідякові, Оленці Підгорецькій і Єлисаветі Набоці забезпеченеві грамоти УНС та скромні грошові винагороди не тільки за витривалість, але в першу чергу за успіхи в науці і пильність. При тій нагоді голова Відділу виголосив коротке звернення до учнів і батьків, наголосивши важливість існування Шкіл Українознавства, основниками і спонзорами яких був і є Український Народний Союз. Голова заповів, що Братство спільно з Головним Урядом УНС продовжуватиме цю практику надання нагород визначним учням, щоб тим самим заохочувати їх і до науки і, щоб вони ставали членами УН-Союзу, цієї найстаршої заслуженої забезпеченевої і громадської установи.

Марія Нестерчук, директорка школи, роздаючи свідоцтва учням 8-ої кляси, які закінчили навчання у нашій школі, подарувала кожному учневі синьо-жовті прапорці, побажавши при цьому, щоби ці прапорці були дороговказом і їхньому житті. Учень сьомої кляси Михась Микитів попрощав своїх товаришів із 8-ої кляси. Учениця 8-ої кляси Оленка Підгорецька подякувала учителям за опіку на протязі 9-ох років, почавши від садочка. Навчання учнів відбувалося кожної суботи від 9-ої ранку до 1-ої по полудні. Учителі це переважно молоді кваліфіковані люди, приготовлялися до своїх завдань, тому праця увінчалася великими успіхами. Учителями в цьому році були: пані Віра Хоманчук, Люба Більовщук, Ліда Магун, Софія і Володимир Явдошини, Марія Олинець, Марія Михайлів і Марія Нестерчук — директорка школи. Релігію проводить о. парох Кристофор Войтина. Крім нормального навчання учителі приготовляли різні імпрези, які давали змогу учням виказати своє знання перед батьками і громадянством Асторії. Внутрішні імпрези школи — це відзначення 1-го Листопада, Крути, 22-го Січня, а для широкого загалу — це Різдвяна Ялинка і прихід Св. Миколая, а навесні — концерт в роковини Тараса Шевченка. Ще треба згадати забаву учнів у школі, яка цього року пройшла під кличем „Року Української Дитини". Святочно зі спільним сніданком відбулося Перше Св. Причастіє. У влаштуванні імпрез допомагав звичайно Батьківський комітет, що його очолює Люба Микитів. Праця проблена велика. Належиться висловити признання учителям за виконування своїх завдань з посвятою, як також і батькам учнів, які пильнують своїх дітей і привозять точно до школи. Одне, що тривожить усіх — це доля школи, з кожним бо роком меншає число учнів по клясах. Восени, 8-го вересня запляновано розпочати навчання у школі, а також зактивізуватись у здобуванні школярів і в дальшому продовжувати муравлину працю для добра українського народу і української церкви.

М. Н.

МИР ІЗ ВОЄННИМИ...

(Закінчення зі стор. 2)

через Савдійську Арабію, ця допомога, яку зарядив президент Картер, становила 18 літаків Ф-15. Ця висилка, як було зазначено, подумана для прояву сили Америки в тому обширі, як теж і для підтримки політичного престижу Савдійської Арабії в очах арабського світу.

Зі звітувань воєнно-політичних звітоздавців виходило, що ці наймогутніші літаки в американському арсеналі причалили, побиваючи навіть рекорд швидкости, але... вони були неозброєні. Для виправдання була офіційна вістка, що, мовляв, літаки Ф15 полетіли до Близького Сходу неозброєні, щоби не заогнювати атмосферу в тому обширі.

Незабаром після цього випадку, Савдійська Арабія буцім то звернулася за допомогою до своїх арабських сусідів, Сирії та Іраку. Із цієї допомоги нічого путнього не вийшло тому,бо в розрахунках кремлівського „ханату" є не стабілізувати відносин в Перській затоці, а якраз навпаки: чим в цьому обширі гірше, тим для „ханату" ліпше.

Можна зустрінути в західній пресі теж слушні вияснення, що може декому видатися дивним, чому, мовляв, Америка не виявляє такого „ентузіязму в постачанні зброї" Савдійській Арабії, як це було колись з Іраном? Не забуваймо, як пишеться, що Іран має тепер,американського, військового виряду,

включно із наймодернішими літаками Ф-15 і Ф-16, вартістю коло 70 мільярдів долярів. Все це створює для

Америки, хоч і посередньо, серйозну загрозу, особливо після того, як в Ірані прийняли Арафата із виявами всіх почестей, включно з тим, що йому дозволено було відкрити власну амбасаду ПЛО в центрі Теграну.

Може найпростіше буде зробити висновок, що з уваги на постійну ворожу поставу арабів проти Ізраїля, а теж у не меншій мірі проти Єгипту за підписання з Ізраїлем сепаратного миру, ЗСА

поступають тепер так, щоби не зробити цієї самої помилки, як у відношенні до Ірану. Тобто, чи слід Америці створювати ще раз понадмірний арсенал зброї в Савдійській Арабії, що може попасти в руки якоїсь нової, непередбаченої своєю небезпекою, фракції?

Професор Надія Я. Іщук відійшла у вічність

Дня 9-го квітня 1979 року упокоїлась у Філядельфії Надія Яківна Іщук з дому Шульгин. Тож хочу в цій статті згадати хоч коротко про її життєвий шлях.

Походила вона з роду Шульгинів і Устимовичів. Батько її, Яків Шульгин, був істориком і активним членом Української Старої Громади, великим прихильником Драгоманова і видавцем його праць. За деякі свої статті (з критикою царя Петра І) він відбув чотири роки заслання на Сибірі. Мати її, Любов Миколаївна, з давнього українського роду Устимовичів, була ідейною українською громадянкою і в тім дусі виховувала своїх дітей. Надія Я. Іщук отримала вищу освіту в Петербурзі, закінчивши там Бестужівські Курси (вища жіноча школа) з кінцевим іспитом при університеті. Після короткого учителювання в Петербурзі, вона переїздить до Києва, де спочатку викладає математику в гімназії, директором якої був Петро Хододний, а згодом викладає в Київськом університеті як асистентка проф. Ґраве.

У тому часі, — в часі творення української держави — вона приступає до творення і розвитку українського шкільництва, будучи співоганізатором Товариства Шкільної Освіти, (що пізніше стає Відділом Освіти при Українському Уряді) стає співорганізатором Першого Всеукраїнського Педагогічного З'їзду, в часі якого згадане Товариство було офіційно затверджене з його програмою Комісій для окремих предметів навчання. В той же самий час вона бере живу участь при творенні української математичної термінології при Інституті Української Наукової Мови, будучи членом Математичної Комісії, якої першим і головним завданням було утворити і розпрацювати українську математичну термінологію. Вона також бере учать у Другому Всеукраїнському Педагогічному З'їзді, для якого опрацювала і приготувала до друку програму „єдиної української школи", вперше запропонував Петро Холодний. В тому ж самому періоді часу вона опрацьовує перший підручник математики українською мовою,який декілька років був застосовуваний в Східній, а потім також і в Західній Україні. Я сам вчився з цього підручника перед моїм вступом до Рівенської гімназії в 1924 р. Коли під час української державности розпочинає творитись Перша Українська Гімназія ім. Т. Шевченка в Києві, якої директором став В.Ф. Дурдуківський, Надія Яківна і тут всеціло віддається організуванню цієї гімназії і стає її викладачем математики. Тут вона видає разом з учнями математичний журнал і розвиває шкільну самодіяльність і в інших ділянках. В 1923 році, одружена з проф. Романом Іщуком, вона виїжджає на Захід.

Опинившись у Празі, вона, як професор педагогіки математики, викладає в Педагогічному Інституті ім. Драгоманова. Та хоч там вона мала більші вигляди на розвинення своєї наукової праці, одначе, з огляду на родинні обставини переїздить знову на українські землі, цим разом на Волинь і осідає в Рівному, де викладає в Українській Рівенській гімназії, чого потім і ніколи не жалувала, бо була щаслива, працюючи для української молоді. Варто також і тут згадати, що окрім звичайних викладів у всіх восьми клясах гімназії, вона й тут впровадила деякі новаторства: заложила математичну читальню, зорганізувала майстерню для будування математично-геометричних моделів, в якій працювали самі учні. Ідею такої майстерні вона винесла ще зі своїх студій, захопившися теоріями німецького математика-методолога проф. Ф. Кляйна.

Під час Другої світової війни працює в середній школі, яку совєтська влада перебила на т. зв. десятилітку. За часів німецької окупації, з групою інших учителів укладає програму для нової української гімназії. Після кількох місяців німецька влада замикає цю школу і дозволяє лише на т. зв. „матуральні курси", яких директором стає Надія Яківна. Свою педагогічну і організаторську працю вона продовжує і на еміграції в Німеччині, в таборах втікачів.

І так пройшовши свій довгий шлях життя, упокоїлася тут на чужині, далеко від своєї Батьківщини, і спочила поруч свого друга життя проф. Романа Іщука, завжди активного громадського діяча і педагога, який відійшов у вічність 11-го листопада 1977 року.

На похорон, окрім родини та численних друзів і знайомих, не зважаючи на сильний дощ, прибуло також багато її колишніх учнів у доказ любови і пошани до своєї колишньої учительки. Слова, сказані під час похорону та поминального обіду, характеризували духовість і особу Покійної, тому хочу тут, хоч коротенько про це згадати.

Похоронні відправи у Філядельфії відправляв о. митрат Степан Біляк, настоятель катедри Св. Володимира. Під час панахиди зі словами пошани і згадкою про працю і життєвий шлях Покійної виступали: п-і Лідія Дяченко — від 20-го Відділу СУА, д-р Евгенія Савчук, давня співробітниця ще з Києва, проф. д-р Петро Стерчо, голова Відділу УККА.

В Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку Митрополит Мстислав відправляв панахиду в сослуженні чотирьох всечесних Отців. У своїм прощальнім слові Митрополит Мстислав сказав,що прощає Покійну як нащадка давніх родів українських патриціїв, які віками зберігали національну духовість України та тим допровадили до відновлення української державности. Під час обіду-трапези пані Лідія Бурачинська, голова Світової Організації Українських Жіночих Організацій, виступила із щирим словом прощання від українського жіноцтва, згадавши, що Покійна від самого початку була членом СУА, а згодом головою Виховної Комісії СФУЖО. Ярослав Гайвас згадав, що рід Шульгинів зложив Батьківщині найбільші жертви: дав українській справі інтелект і матеріяльну підтримку — вклад і меценатство Якова Шульгина, жертву життя — брат Володимир поляг під Кутами, інтелект — брат Олександер Шульгин і сама Надія Я. Іщук. Пан М. Ящук прощав від Резистансу, згадуючи часи німецької окупації. Також виступили і давні учні Покійної із щирим словом спогадів:Валентина Дзівак-Кузьмич, голова Об'єднання Православних Сестрицтв, Олександра Селепина-Сегейда, підкреслюючи при тім любов і розуміння до своїх учнів, інж. Кость Церкевич говорив про її вклад в ділянку педагогіки і творення української математичної термінології.

Надія Я. Іщук залишила численну родину: дві доньки — проф. д-р Наталію Пазуняк із зятем і внуком мґром прав Юрком Пазуняком і мґр філ. наук Марусю Варварів з внучкою мґр соц. наук Д. Винницькою та їх дружинами.

Цим коротким спогадом про незабутню проф. Надію Яківну Іщук, я хочу поклонитись їй могилі від себе і вірю, що від усіх тих, що її знали, шанували і любили.

Кость Церкевич
колишній учень

Боффало — Шевченкові

Під час академії у честь Тараса Шевченка в Боффало дуже вірно підкреслив молодий промовець Андрій Пришляк факт, що немає ніяких чинників, які могли б поділити українців у їхньому відношенні до Шевченка. Весь народ, без різниці віровизнання, без різниці політичних переконань, без різниці територіяльного походження однаково шанує Шевченка, однаково ісповідує його ідеї. Це і є причиною, що всі українці — в Україні і поза нею — віддають поклін Шевченкові в березні з приводу роковин його народження і смерти, а також і в травні з приводу роковин перевезення тлінних останків великого поета з Росії в Україну, в Канів.

Українська громада в Боффало вшанувала цього року свого національного пророка в неділю, 11-го березня Святочною Академією, в Українському Домі „Дніпро".

Крім згаданої промови на програму Святочної Академії ще склалися: чотири пісні до слів Тараса Шевченка (до цього числа включений також і „Заповіт") у виконанні хору „Бурлаки" під керівництвом Юрія Лаврівського і при музичному супроводі Ольги Лавні, та дві декламації. Декляматорами були Степан Курляк і Олег Борачок. Степан Курляк віддеклямував вірш, що якраз відповідав його вікові, а саме: „Мені тринадцятий минало...", віддеклямував із зрозумінням, виявляючи при тому добре знання української мови. Олег Борачок заімпонував учасникам Свята не тільки вмілою подачею твору Тараса Шевченка „До Основяненка", але й своїм оригінальним козацьким одягом, який гармонізував із змістом декламації.

„Заповітом" цим разом не відкрито, а закрито Святочну Академію.

Доповненням Академії була виставка матеріялів, що мають безпосереднє, або посереднє відношення до поета. Виставку влаштовано в іншій просторій залі „Дніпра". На виставці можна було оглянути різні видання літературних творів Шевчена, репродукції його малярських праць, книжкові видання про Шевченка, а також мистецькі твори інших мистців з Шевченківською тематикою. На окрему згадку заслуговують портрети Шевченка — виконані рукою мистця Мар'яна Борачка. Між портретами впадала в очі копія вітражу, що його свого часу виконали в Києві українські мистці: Панас Заливаха, Алла Горська, Людмила Семикіна та Галина Севрук. Вітраж — наскрізь символічний: за гратами видніє постать Шевченка, який охороняє Матір — Україну. Над головою поета поставлені слова з його ж таки твору „Подражаніє XI псалму":

„Возвеличу малих отих
рабів німих!
Я на сторожі коло їх
поставлю слово!"

Вітраж, як відомо, знищили большевики.

Згадану копію вітражу виконав Мар'ян Борачок. Його ділом було й влаштування всієї виставки, а також і оформлення сцени для Святочної Академії. Важко перечислити всі експонати виставки. Можна тільки загально її окреслити: вона була пребагата.

Крім згаданої святочної Академії у Боффало відбулися ще дві інші Шевченківські імпрези: одну з них влаштувала школа св. О. Миколая, в середу, 14-го березня, а другу — Парафіяльна Рада Української Православної Церкви, в неділю, 18-го березня.

Михайло Лоза

Союзянки влаштували Великодній базар у Вотервліті

Свій 8-ий Великодній базар улаштував 99-ий Відділ СУА у Вотервліті, Н. Й.,у церковній залі 8-го квітня із досі найбільшим моральним і матеріяльним успіхом. Цілих два дні союзянки пекли паски з прикрасами, колачі, сирники й ін., які розійшлися в короткому часі так, що на майбутнє варто подвоїти їхнє число! Також знаменитої української ковбаси п. Бачинського з Ню Йорку забракло дуже скоро! Новістю був „Буковинський стіл" родини Літинських. П-і А. Літинська, родом з Буковини, напекла багато великих буковинських пасок з прикрасами, що скоро розійшлися, дістала замовлення на 100 пасок! П. В. Літинський з донькою Марією і сином Христофором приготовили 140 писанок, що їх скоро розкупили. Велике зацікавлення викликав стіл, де писали писанки учениці Діяна Шевчук і Ганна Денчар з братом Богданом. Численні гості, головно не-українці, ввесь час „облягали" цей стіл, подивляючи нашу писанкарську техніку. На столах були розложені мистецькі предмети з родинних збірок: П-і З. Білас, Білинських, Бучаків, Дурбаків, Комарів, Кошикарів, Кушнірів, п-і М. Матківської, Мокіїв і ін. Були картини, гуцульські різьби, кераміки, касетки, вишивані сорочки, коралі, заслони, завіси, скатерті, доріжки, серветки, писанки, на стінах килими. П-і Наталія Содоль-Дзядів виставила 4 картини: „Гуцулка з паскою", „Гуцул", „Осіння праця" і „Червоні маки". 15-річний Михась Поповський виставив 7 краєвидів. На багатьох столах були розложені до продажу різні матеріяли й вироби з фірм: „Арка", п. К. Шонк-Русича та „Дельто" З. Іваницького з Ню Йорку: взористі полотна, хустки, кераміки, різьби, ювелірні вироби, емалії, писанки, картки, платівки, дитячі й куховарські книжки. Мґр Тетяна Дурбак, голова 99-го Відділу СУА, висвітлювала прозірки писанок з Українського Музею СУА в Ню Йорку.

Відбулася теж виграша експонатів, що її уфундували пп. О. Гнатишак, Ф. Кошикар і Ір. Скалій. При окремому столі біля 100 осіб підписало привіти для українських політв'язнів у СССР. Були там знімки дисидентів: В. Мороза, В. Чорновола, М. Сороки, І. Калинця, Стефи Шабатури, Ір. Стасів-Калинець, Ю. Шухевича й ін., як також летючки в обох мовах. За 7 годин відвідали базар біля 2,000 осіб, багато американців, м. ін.: Меріен Круп-сак, наша приятелька, посадник Вотервліту, п-і Лі О'Браєн, багато професіоналістів. Прибули люди різних рас, японці, корейці й інші. Були гості з Гадсону, Піттсфілду, Ґлен Фолс, Лейк Джордж і ін. Були наші молоді, мішані подружжя, що їх рідко видно на наших імпрезах. Деякі наші жінки так зацікавилися працею СУА, що виявили охоту вступити до СУА. Цей базар став подією дня Олбанської округи. Американська преса „Тайм Юніон" і „Нікербокер Нюз" в Олбані, „Трой-Рекорд" і „Скенектаді Газет", що помістили гарні знімки та інформації перед базарем, і український Великодній радіо „токшов" на хвилях 1,300 причинилися багато до розреклямування базару, що притягнув масу публіки. Американські гості висловлювалися із признанням про українське мистецтво та про наші кулінарні вироби.

На майбутнє варто завести пропам'ятну книгу, щоб гості могли вписувати свої спостереження і враження. Усім союзянкам 99-ий Відділ СУА ім. Л. Українки у Вотервліті належиться щира подяка і признання за найкращу пропаґанду для української справи між неукраїнцями та скріплення національної самобутности й гордости між українцями Олбанської округи, бо це була одна з найращих наших імпрез.

І. Д.

УСО „Тризуб" у Філядельфії на новому етапі

Історія Українського Спортового Осередку „Тризуб" є багата бо, почавши від першого дня свого існування (1949 року) цей Осередок переходив різні етапи, де на початках були невдачі, але опісля були й успіхи. У перших ентузіястів спорту, які щойно вступили на вільну землю Вашінгтона були й турботи, де взяти грачів, а відтак де відбувати тренінги, а до того ще треба мати і приміщення. Але при наполегливій і відданій праці ентузіястів усі перепони поборено і „Тризуб" почав здобувати популярність не лише серед української громади, але також і не-українці довідалися з преси, радіо і телебачення про успіхи „Тризубівців". Напевно ще добре всі пам'ятаємо роки 1958-59, коли „Тризуб" здобув чашу Люіса, а відтак вперше в історії нашого поселення в Америці „Юкраініян Нешенелс — Тризубівці" здобули 1960 року найцінніший футбольний трофей північної Америки — чашу Дювара.

Щастя дальше було по стороні „Тризубівців", які здобули в наступних роках ще три рази чашу Дювара, здобувши її в 1966 році, вчетверте, таким чином „Тризуб" став єдиною дружиною в історії футболу, яка здобула цей чемпіонат більше як три рази. Тут не згадуємо про десятки інших трофеїв. Про це говорять чаші,якими є прикрашена заля „Тризуба".

Коли згадуємо про залю, то слід згадати, що ентузіясти спорту, одержавши дозвіл з Гаррісбурґу 1950 року на встановлення Осередку, негайно почали шукати „даху над головою". Дім для вжитку Товариства закуплено 1959 року в ціні 36,000 долярів, маючи в касі 1,800 долярів, а відтак 1960 року переведено ґрунтовний ремонт будинку і збудовано репрезентаційну залю коштом понад 70,000 долярів. Сьогодні цей дім має вартість понад 150,000 долярів, а залі „Тризуба" є до диспозиції не лише самого Товариства, але всіх суспільно-громадських та політичних установ і організацій. Двері „Тризуба" відкриті для всіх українців не лише філядельфійської метрополії, але і дооколишніх місцевостей. Тут відбуваються бенкети, весілля, христини, забави, концерти й інші імпрези.

„Тризуб", крім футбольної ланки ще має інші спортові секції, як шахи, відбиванку, теніс, плавання ґольф та інші. Управа „Тризуба" докладає усіх зусиль для виховання кадрів спортової молоді, яка гідно зможе на спортових майданах репрезентувати українське ім'я, як це було в роках світлих перемог. Здобуваючи блискучі перемоги, „Тризубівці" занесли українське ім'я до найширших мас глядачів, добиваючись розголосу в американській пресі, радіо і телебаченні. Тому ті перемоги „Тризуба" були гордістю всіх українців не лише Америки, але й діяспори.

Згадавши коротко про світлі дії „Тризуба" в минулому, тепер пора згадати про новий етап і пляни Управи Осередку. Всім вже напевно відомо, що „Тризуб" закупив 32 акри землі в північнозахідній околиці Філядельфії за ціну 180,000 долярів. Це заслуга молодих членів Товариства, наших професіоналістів, це діти і внуки перших ентузіястів і будівничих „Тризуба". Вони зрозуміли, що замало мати лише залю і то в середині великого міста. Для спортовців потрібна футбольна площа, відбиванкові й тенісові корти, басейн, для дітей місця на забави, а для старших — місця спокійного відпочинку. Все це буде на згаданій 32-акровій площі, яка є віддалена від теперішнього „Тризубівського Дому" лише 17 миль. Це околиця, де вже поселились десятки молодих і старших українських родин професіоналістів і пенсіонерів. Це околиця, де в засягу десяти миль дороги є українські Церкви у Ленсдейлу, Воррінгтон, Мелроз і Квейкертави.

Але щоби перевести в життя плян Комітету розбудови цієї площі потрібні фінанси — потрібні гроші, потрібно бодай 300,000 долярів. Конечним є негайно збудувати „дах над головою", тобто головний розваговий будинок, спортові площі, тенісові корти, басейн і інше. Насувається питання, де взяти гроші на зреалізування намічених плянів? Тут слово за українською жертвенною громадою не лише Філядельфії, але й інших місцевостей. Треба нам всім жертвувати на це благородне діло, бож коли ті пляни будуть переведені в життя, то тоді знову про „Тризуб" заговорять американські щоденники, радіо і телебачення, так як говорили в роках світлих перемог 1959 - 1966. Переведення в життя плянів Комітету буде знову гордістю української громади тому, що „Тризуб", купивши 32-акрову площу, виведе українську громаду з гетто. Тому належиться признання молодим членам Управи за відвагу, а нагородою буде для них фінансова допомога-пожертви. Знаємо, що українська громада є жертвенна і тому віримо, що не лише філядельфійці складуть свої пожертви, але й інші наші земляки цілої Америки фінансово допоможуть нашому амбасадорові — „Тризубові". Тут мусимо доказати ділом, що ми українці не гірші від інших етнічних груп, які вже мають такі клюби. Тому жертвуймо свої датки на розбудову престижу „Тризуба". Фінансова допомога може бути добровільним датком, або у формі безвідсоткових позичок в сумі 250, 500 і 1,000 долярів. Датки і позички можна вплачувати у членів Управи або поштою слати на адресу: Ukrainian American Sport Center „Tryzub" 4930-32 N. Brod St.., Philadelphia, Pa., 19141.

Степан Гавриш

Шевченківські Роковини у Ст. Петерсбурзі

У неділю, 11-го березня 1979 року українська громада в Ст. Петерсбурзі, Фльорида відсвяткувала Шевченківські Роковини концертом, який відбувся у церковній залі. В імені Українсько - Американського Товариства, господаря цього свята, інж. Богдан Бемко, мистецький керівник громади, привітав всіх присутніх членів місцевої громади та прибувших туристів, які по береги виповнили залю (кругло 200 осіб), та провадив програмою цього свята. Місцевий хор „Україна" під дириґентурою інж. Б. Бемка відспівав „Заповіт", а Христина Панчук відчитала текст в англійськім перекладі.

Д-р Василь Гуцуляк у промові ядерно змалював постать нашого генія Тараса Шевченка, як найкращого сина України, глибоку віруючу людину, національного пророка, геніяльного поета, визначного образотворчого мистця та неустрашимого борця за правду і волю українського народу, закінчивши словами: „Україна буде вільною, бо з нами Бог, бо з нами Шевченко". Відтак хор — жінки у вишиваних блюзках, а чоловіки у вишиваних сорочках — відспівав „Думи мої". Новістю був виступ терцету пань В. Копинець, Слави Ч. і Н. Бучинської, які з чуттям відспівали „Зоре моя вечірняя". Проф. Омелян Омельський по-мистецьки відіграв на фортепіяно власну композицію „Старий Дніпро". В його руках був рівнож фортепіяновий супровід до хорових точок. Два брати-юнаки Петро і Павло Бучинські гарною українською мовою виголосили поему Т. Шевченка „До Основ'яненка".

Пані В. Копинець та Слава Ч. мистецькою рецитацією поеми „Гамалія" збагатили програму. Відспіванням українського національного гимну закінчено це гарно підготоване і під кожним оглядом вдале свято. Перед концертом пані з жіночої організації при українській католицькій церкві під проводом голови Д. Козар гостили всіх обідом.

Р. Ц.

З'їзд ОУВФ в Едмонтоні

У суботу і неділю, 5-го — 6-го травня ц. р., в Едмонтоні, у приміщеннях модерного Дому Української Молоді, відбувся успішний З'їзд ОУВФ Центральної і Західної Канади. Ціллю з'їзду, який проходив під кличем 50-Річчя ОУН, було поглиблення і активізація праці ОУВФ у ще більше зміцненій праці в допоміжній боротьбі українського народу за визволення, та активність і розбудова нашого суспільно-громадського, політичного і церковного життя в Канаді. На нарадах променіла радість і піднесення з приводу звільнення одного з найвидатніших нескорених В. Мороза.

Господарями нарад були ОУВФ в Едмонтоні, які зробили все, щоби праця З'їзду і перебування гостей у їхньому місті, були під кожним оглядом якнайкращими

Від Головних управ на З'їзді були присутні: мгр Т. Буйняк, д-р В. Гирак, ред. В. Дідюк і П. Микуляк - ГУЛВУ, п-і О. Заверуха, Т. Федорів, Я. Іванчук, Г. Шуст - ГУ ОЖ ЛВУ, М. Шепетик, А. Кобилецька, ред. П. Башук - КУ СУМ. Головну Управу Товариства кол. вояків УПА заступав ред. В. Дідюк.

Наради З'їзду розпочалися в суботу 5-го травня ц. р. реєстрацією делегатів, а о год. 10-ій ранку голова-господар місцевого Відділу ЛВУ П. Дацків відкрив З'їзд привітавши учасників, висловивши переконання, цо намічену ціль нашого З'їзду ми осягнемо, а на місцях нашої праці пристосуємо її у нашій дії. Секретар ГУ ЛВУ ред. В. Дідюк якого обрано предсідником З'їзду, подав порядок нарад З'їзду з'ясовуючи його ціль і завдання. На цій першій спільній сесії, інформуючи про цілість праці ОУВФ виступали: мгр Т. Буйняк-голова ГУ ЛВУ, п-і О. Заверуха-голова ГУ ОЖ ЛВУ, М. Шепетик-голова КУ СУМ і ред. В. Дідюк-від Т-ва УГА. У виміні думок-дискусії, питаннях і відповідях доповнено цілість нашої праці, як ОУВФ у цілому, підкреслено наші успіхи і недоліки, та подано цілий ряд цікавих і конструктивних думок.

У пополудневих годинах у суботу, 5-го травня ц. р., ОУВФ відбували окремо свої організаційні наради, а ввечері відбулася вечеря-зустріч з відповідною програмою, присвяченою 50-річчю ОУН. Господарем вечірки, відкривши її змістовним словом, був д-р В. Гирак, а о. крилошанин В. Тарнавський, з благословенням Владики Ніля, розпочав її молитвою. Господар вечірки д-р В. Гирак представив головний стіл: Владику Ніля, митрофорного протоієрея УГПЦ о. О. Хомяка, о. крилошанина В. Тарнавського, мгра Т. Буйняка, п-і О. Заверуху, п. М. Шепетика, міністра провінційного уряду Алберти В. Дячука з дружиною, ред. В. Дідюка, інж. В. Кунду - голову Провінційного КУК Алберти, ред. П. Башука, п-і Я. Іванчук П. Микуляка, студентку медицини А. Кобилецьку, п-і Л. Шуст, п-і Т. Федорів, Я. Федорова, С. Максимюка-Братство дивізійників, С. Боєчка-Т-во. кол. вояків Упа та інших.

Святкову доповідь про 50-річчя ОУН виголосив мгр Т. Буйняк, а привіти склали: п-і О. Заверуха-голова ГУ ОЖ ЛВУ, М. Шепетик-голова КУ СУМ, ред. В. Дідюк-секретар ГУ Т-ва кол. вояків УПА, інж. В. Кунда-від Провінційної Ради КУК Алберти, міністер В. Дячук. Привіт від Владики Бориса з УГПЦ передав митрофорний протоієрей О. Хомяк. В кінці будуючий привіт склав Владика Ніль, побажавши дальших успіхів і Божого благословення у праці ОУВФ. Святковий вечір закінчив молитвою митрофорний протоієрей О. Хомяк, а присутні відспівали український національний гимн. У дальшому відбулася товариська забава, яка давала можливість зустрічей із давніми знайомими-друзями, та виміну думок на різні теми.

У неділю, 6-го травня ц. р. після Богослужень о год. 10-ій ранку відбулася друга загальна сесія, на якій інформовано з проведених окремих організаційних нарад, дискутовано і винесено загальні постанови і побажання. Мгр Т. Буйняк, п-і О. Заверуха, М. Шепетик від імені ОУВФ, дякували господарям за гарну підготову нарад, гостинність і співпрацю. Голова відділу ЛВУ П. Дацків і Т. Федорів-голова відділу ОЖ ЛВУ, подякував членам ГУ-гостям та секретареві ГУ ЛВУ ред. Б. Дідюкові, який знаменито вив'язався, як „рутинований" предсідник З'їзду, та доклав багато праці для його успіху.

Відспіванням „Не пора" закінчено, цей успішний З'їзд, який щераз підтвердив, що особисті організаційні зв'язки нашого членства, це добрий спосіб активізації діяльности ОУВФ.

Під час спільного обіду, учасники прослухали із звукозапису інтерв'ю В. Мороза з пресою у Ню Йорку, записане зараз по його звільненню.

О год. 2:30 по полудні у великій авдиторії цього ж Дому Української Молоді відбулося торжественне відзначення 25-річчя ОЖ ЛВУ і посвячення організаційного прапора, що його довершив Владика Димитрій в сослуженні о. о. крилошан В. Чопея і В. Тарнавського. Головну доповідь на цих відзначеннях виголосила п-і О. Заверуха-голова ГУ ОЖ ЛВУ. У мистецькій частині виступив хор „Верховина" під керівництвом Ірки Тхорик. Голова відділу ОЖ ЛВУ п-і Т. Федорів привітом для учасників і змістовим словом відкрила відзначення. Вірш Л. Муровичі „На посвячення прапора" продеклямувала п-і Л. Фіялка-Гук, а п-і Н. Таланчук подала коротку хроніку праці і діяльности Відділу на протязі 25 років, згадавши окремих голів. Сумівська молодь вивела на сцені „Ніч під Івана Купала" укладу п-і Т. Федорів, яку режисерував актор І. Чорновола, з участю: Ірка Тхорик, Роман Британ, Тарас Ногас, Маруся Шміґельська, Ірена Гірняк, Ксеня Дацків, Уляна Луців, Андрій і Ігор Подільські. Танцювальний гурток „Дунай" під проводом І. Іващенка та М. Мухи вивів танці. Фортепіяновий супровід виконали — відома акомпаньяторка К. Дацків та Р. Британ. Сцену на З'їзд та на вечірку удекорував О. Татчин, а на відзначення 25-річчя ОЖ ЛВУ — п-і Н. Таланчук. Відчитано ще цілий ряд письмових привітів, а п-і Я. Іванчук із Вінніпеґу склала усний привіт.

У днях цього З'їзду едмонтонці раділи друзями, які приїхали до них із різних міст Західньої і Центральної Канади, щоб спільними, організаційно зміцненими силами розгорнути ще більше і краще нашу працю в користь українського народу.

Микут

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Майстер пейзажу

(Враження з виставки картин Володимири Васічко)

Як усі вияви культури, так і образотворче мистецтво розвивається і прямує до щораз виразніше окреслених цілей у невідривній залежности від розвоєвих процесів — національного, суспільного, економічного й очевидно політичного.

У час, коли образотворчі мистці поза рідною землею продовжують вільно висловлюватись у своїх творах, окупант України вбачаючи у вільному розвитку мистецтва націоналістичний „ухил", цим самим не допускає вільно розвиватись українському мистецтву, тож наші мистці у вільному світі, свідомі своєї місії, спираючи свою творчість на найцінніших елементах традиції народу й максимальних осягах наших видатних майстрів кисти й долота, своїх попередників, час-до-часу експонують свої твори чи то на збірних, чи індивідуальних експозиціях. Згадуючи осяги славних мистців-попередників, ми не маємо на мислі якогось епігонства, а нормальний процес українського мистецтва на чужині.

У днях 31-го березня і 1-го квітня ц. р. порадувала нас, філядельфійців експозицією своїх картин Володимира Васічко, яка кілька років тому приїхала з Польщі, де здобула основну малярську освіту.

Виставка її картин щоправда не була її індивідуальною виставою в повному значенні цього слова. Ця мисткиня виставила декілька десяток своїх картин з нагоди бойківських імпрез, які в згад. датах відбувалися в Філяделфії.

Пані Володимира Васічко, як багатогранна мисткиня виставила олії (більшість маріни), акварелі пейсажі, пейсажні етюди і квіти та коляж.

З оліїв на перший плян виходять маріни. Хоча динаміка, висловлена в картинах цього типу не є співзвучною з характером і успосібленням мисткині — в розбурханому морі відчуваєте безпощадну, нищівну силу. Мазок сміливий, одважний. Все таки її стихією є пейзажі-акварелі. Її пейзажі хоч і пригадують місця, що ви їх колись десь бачили, та це краєвиди не передані фотографічно, чи точно зафіксовані, а картини творчо осмислені і передані, як твори мистецтва. Не без того, що мисткиня, побуваючи в Бескидах вплітає деякі бескидські кадри в композицію своїх картин, в яких є захована туга за втраченим. Серед картин з приємністю ми звернули увагу на пейзаж, на тлі якого красується українська церковця. І в пейзажних етюдах слідна композиційна розв'язка теми, на що не всі мистці звертають увагу.

Вдивляючися в картини не можете не зупинитися біля урбаністичної картини (мабуть околиця Нюарку) — картина представляє обезлюднену, опустілу секцію великого міста, з неї відчитуєте сумну безвихідь і не веселе сьогодення. У деяких краєвидах серед зелені і сонця трапляється сухе галуззя, а далі загородили вам дорогу колючі хащі, за ними в'ються болотнисті стежки. І насувається питання, як далі йти? Кольори теплі, соковиті чергуються з холодними, здержаними. У цих картинах пробиваються символічні нотки-натяки і глибінь роздумів.

Живучи поблизу Ню Йорку, здавалося б, що мисткиння повинна бути під впливом якихсь ультрамодерних течій: нічого подібного, вона не йде слідами моди, отак наслiп — її творчість глибоко індивідуальна, вона по своєму підходить до своїх творчих рішень із акцентом на оригінальність композиції і цікаве єднання кольорів. До речі вона має свою власну палітру.

У неї домінуть сіроперлиста, зелена, сепія, вохра, брунатна, а кенокар і кармін лиш де-не-де. Хтось скаже, що мисткиня може дещо заощадна в гамі, незалежно від цього, вміє на своїх картинах концентрувати увагу глядача. Тут слід пригадати, що Пікассо в часі свого славного т. зв. синього періоду (до речі під поглядом кольористичної розв'язки дуже складного) сказав: „властиво малюється невеликою кількістю кольорів, а це, що нам видається, що їх багато - секрет полягає на правильному розміщенні"

Наприклад враження глибини у Васічко постає саме почерез уміле орудування кольорами. Це доказує про талант і добрий смак мисткині.

Вправді пані Володимира є оподалік різних течій і напрямів, я назвала б її імпресіоністом у цьому смислі, що її картини викликають роздуми й імпресії. Не дивлячись на її власну мистецьку мову, в грі світел і світлотіней, тут і там є деякі сліди великих майстрів Фляндрії.

Якщо у неї і є якісь шукання, то вони дуже обережні, продумані.

Поруч вже згаданих жанрів, мисткиня виставила декілька картин з квітами. Деякі з них нагадують вітражі, виконані в ярких кольорах.

Експоновані картини вказують на знамените оволодіння рисунку і засвоєння законів перспективи, а головним чином на багатство композиційних варіантів. Зображення природи вдумливе, проникливе, сповнене поетичного відчуття.

Щодо технічної сторінки — її запевняють велика працьовитість і не менша майстерність.

І. Качмар

СОЮЗІВКА ПОЧАЛА...

(Закінчення зі стор. 1)

ленна публіка нагороджувала оплесками.

Під час програми конферансьє А. Дидик представила присутніх на залі головного предсідника УН-Союзу д-ра Івана Флиса з дружиною та почесного члена Головного Уряду Йосипа Лисогора з дружиною і привітала деяких секретарів та організаторів.

Після програми відбулась забава на терасі „Веселки" до звуків оркестри Союзівки із вокалісткою О. Тромсою.

У суботу і неділю, 7-8-го липня, на кортах Союзівки відбувся перший із п'ятьох заплянованих тенісових турнірів. Біля 50 змагунів і змагунок взяло участь в цьому турнірі за мистецтва УСЦАК-Схід.

Гомін дитячих голосів не вгавав у віллі „Львів", де в суботу 22 дівчини у віці від 7 до 11 років закінчили своє двотижневе таборування, а вже в неділю там розташувались 32 хлопці, започатковуючи свій двотижневий табір, який триватиме до 21-го липня. У неділю, 22-го липня, розпічнуться Курси Українознавства, які триватимуть до 11-го серпня, а літню програму для молоді закінчить школа народного танку, яка триватиме від 12-го до 25-го серпня.

Із ЛМКлюбу

Враження із мандрівок по Далекому Сході

Влітку минулого року інж. Роман Кобринський з дружиною відбули далеку подорож по країнах далекого Сходу, відвідавши Японію, Філіппіни, острів Балі та ще й інші країни і такі міста, як: Формозу, Банґкок, Сінґапур і Гонгконг — і з цієї мандрівки він привіз цікаві свої враження та дуже багато кольорових світлин про теперішній вигляд і щоденне життя у тих країнах, у великих містах і околицях. Тими своїми враженнями, зілюстрованими дуже гарними кольоровими прозірками, інж. Кобринський поділився з численною авдиторією 6-го квітня ц. р., на п'ятницевому вечорі Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку.

Після привітання автора і гостей головою Клюбу інж. Тарасом Грицаєм, інж. Кобринський дав короткий вступ про ті країни, де їхня мандрівка зупинялась, зокрема — в своєму першому вечорі — про Японію і Філіппіни. Теперішня Японія зі своїм коло 100-мільйоновим населенням, належить до однієї з найбільших світових промислових країн. Столиця Токіо зі своїми 12-мільйонами мешканців, у своїй комерційній частині з багатими виставами своїх виробів, світляними реклямами і неонами — в нічому не уступає таким же центрам американських міст. На вулицях повно людей, що кудись поспішають і авт, що ними забиті всі вулиці — і те все показували висвітлені кольорові прозірки міста Токіо. На екрані пересувались образки з Японії — свята гора Фуджіяма 3.700 метрів висока з білим засніженим вершком, яку кожен японець повинен хоча би раз в житті відвідати, імператорська палата з великим парком, будійські святині з імпозантним постументом Будди і багато шедеврів японської архітектури Було багато прозірок парків, квітників, ставків, новітніх будівель із скла і бетону, модерних готелів, де подавали на вечерю зупу з акули, раки, риби, печену качку, а на останку — вепровину.

Незабутнім переживанням для наших прогульковців була тригодинна їзда потягом-суперекспресом з Токіо до міста Осака на віддалі 550 кілометрів. Цей потяг, ззовні у всередині розмальований і елегантно прибраний — ілюстрували прозірки, а також він відзначався дуже приязною обслугою.

Після короткої перерви пересувались прозірки з Філіппін із населенням понад 22 мільйони осіб, зі столицею в Манілі. Філіппіни — це християнська держава з республіканським устроєм, доволі змодернізована. Там управляють багато рижу. Є тут модерні готелі, багато крамниць із всяким добром, гарні будівлі, костели, парки. Є теж великий цвинтар поляглих американських вояків із Другої світової війни. Накінці пересунулись ще прозірки з острова Балі, де багато кокосових дерев, гарні готелі, театри, балети та інші цікаві речі.

Б. Б-о

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
ДОРОГОЇ ТЕТИ

св. п.
ОЛЬГИ ФЕДАК-КОНОВАЛЕЦЬ

буде відправлена в дні 15-го ЛИПНЯ 1979 р.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в церкві СВЯТОЇ РОДИНИ в Бабилон, Н. Й.

Усіх, що Її знали, просимо в цей день згадати Її
в думках і молитвах

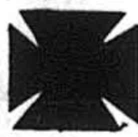
ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ з Родиною

В ДРУГУ НЕВИМОВНО СУМНУ РІЧНИЦЮ
трагічної смерти нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ШВАҐРА

бл. п.
ДМИТРА ЛЕВЧУКА

буде відправлена
П А Н А Х И Д А
в НЕДІЛЮ, 15 ЛИПНЯ 1979 р., по Службі Божій
(початок о год. 9-ій) в церкві СВ. ПОКРОВИ
при 6627 12-ій вул.

Про молитви за спокій душі Покійного просить
ІРИНА ЛЕВЧУК з Родиною

У великому смутку повідомляємо, що з Волі Всевишнього, в п'ятницю 6-го липня 1979 р. відійшов від нас у Вічність, на 91-му році трудолюбивого життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДО

бл. п.
СТЕПАН КОГУТ

б. старшина УГА та довголітній управитель школи в Цеперові та Новому Яричеві біля Львова

Похорон відбувся в понеділок, 9-го липня зі собору св. Володимира і Ольги в Чікаґо на цвинтар св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Залишені в глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
син — БОГУСЛАВ
дочка — ВОЛОДИМИРА ДЕМУС з мужем ПИЛИПОМ
і сини — АНДРІЙ з дружиною КЕТІ,
КОСТИК з дружиною ПЕТ і донями ЛЕСЕЮ і ЗЕНЕЮ
МАРКО, АНДРІЙ, МАРІЯН
дочка — ІВАННА ГАРАСОВСЬКА з мужем ОСТАПОМ
сестра — МАРІЯ з Родиною в Україні
ближча і дальша Родина в ЗСА, Україні і Чехо-Словаччині

Просимо про молитви за Його душу

Повідомляємо, що наша Найдорожча Мама, Бабуня, Прабабуня, Сестра і Тета

бл. п.
МЕЛЯНІЯ з КЛОДЗІНСЬКИХ
Г А Ф Т А Р

вдова по дир. школи бл. п. Александрові
відійшла у Вічність по короткій, але важкій недузі, заосмотрена
Найсвятішими Тайнами, в п'ятницю, дня 29-го червня 1979 р.
на 82-му році свого трудолюбивого життя, в Монтреалі

Похорони — у вівторок 3-го липня 1979 р. з похоронного заведення Делєр о год. 9:30 ранку до церкви св. Михаїла, а з церкви на католицький цвинтар в Монтреалі

В глибокому смутку:

АННА СЛИВИНСЬКА з чоловіком ЛЮБОМИРОМ — дочка
ЕВСТАХІЯ АНДРУХІВ з чоловіком МИКОЛОЮ — дочка
АНДРІЙ АНДРУХІВ з дружиною ЮЛІЄЮ — внук
ЗЕНОН СЛИВИНСЬКИЙ з дружиною ПОПІ і дочкою АМЕНДА — внук і правнучка
ЛЕСЯ АНДРУХІВ-РОБІНСОН з мужем БРАЄНОМ — внучка
ОКСАНА АНДРУХІВ — внучка
ІВАН КЛОДЗІНСЬКИЙ — брат
ЕВСТАХІЯ СНИЛИК — сестра
ЗЕНОН СНИЛИК з дружиною ЯРОСЛАВОЮ і дочкою ХРИСТИНОЮ — сестрінок
ІРЕНА КЛОДЗІНСЬКА-ЕРВІН зі сином ІВАНОМ — братаниця
ближча й дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 16 червня 1979 р. несподівано, відійшла у Вічність наша Найдорожча і Незабутня
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.
ОЛЬГА МАЗИКЕВИЧ-ГОРБАЧЕВСЬКА
з дому ПРИЙМАК

уроджена в Тернополі, бувша учителька в Зах. Україні

Панахида відбулася дня 19 червня 1979 р. в похоронному заведенні Montebello, Cal. Дня 20 червня 1979 після Служби Божої в кат. церкві Рождества Пресв. Богородиці в Лос Анджелес, Кал. Покійну похоронено на кат. цвинтарі Resurrection Cemetery San Gabriel, Cal.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
син — БОГДАН з дружиною ҐРЕЙС
внучки — ХРИСТИНА, І СОНЯ
сестри — МАРІЯ ТУЛАЙ з дочками ІРЕНОЮ І ЛЮБОЮ
ОЛЬҐІНА ВЕСЕЛА з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
ФУНКА
ГАЛЯ
брат — МИХАЙЛО з дружиною в Европі
та дальша Родина в Америці і Канаді

ПОЯВИВСЯ...

За словами автора Ю. Т. Литвина, в писанні твору він користувався методою „соцінтуіції" та офіційними джерелами з питань держави". Праця не відредагована і не призначалася для публікації чи розповсюдження. Разом з рукописом була вилучена вся офіційна література, брошури з питань держави та різні його записи і нотатки, в тому числі і виписи з публікацій Й. Сталіна про державу. 2). Проект-чернетка листа до пані Розалін Картер від імени дружин, матерів запроторених членів Української громадської групи Гельсінкі з проханням допомогти їх звільненню (лист на двох аркушах). 3). Також проект листа-привітання з приводу створення Групи Гельсінкі в Сполучених Штатах Америки; Українська група розглядає це явище, як явище світового значення, яке ознаменувало міжнародний характер правозахисного руху, що має позитивно відбитися на безправному, безстатутному становищі Гельсінкських груп в СРСР, в тому дискримінованої найбільш постраждалої Української (два аркуші). 4). Вірщі ліричного змісту Ю. Литвина, написані 1978-1979 року. Юрій Литвин є автором збірки віршів „Трагическая галлерея". Чимало віршів названої збірки табірної тематики, і досить були поширені і відомі в політичних таборах СРСР.

(Збірку цих віршів вилучено в Ю. Литвина в 1974 році органами КДБ, а другий раз 6 березня 1979 року в О. Мешко; трапилося це так: під час трусу, ввечорі, збірку принесли додому О. Мешко. Збірка віршів Ю. Литвина (неофіційними критиками, в тому числі і Іваном Дзюбою) має високу оцінку; поета вважають талановитим і своєрідним, оригінальним. Збірці не пощастило побачити світ і зустрітись з вільним колом читачів. Вже два примірники зберігаються в КДБ).

Юрій Литвин поет і публіцист. Народився в селі Барахти Васильківського району на Київщині в 1934 році. Мати його Надія Антонівна Парубченко, на пенсії, учителька. Розлучений, має сина Ростислава 12 років. Двічі суджений. Перший раз судили за статтею 58 КК РСФСР (1955-1968 рр.) Відбув 10 років в Мордовії. Другий раз — за ст. 187 КК УРСР (1974-1977) — 3 роки. Освіта нескінчена вища, вчився самотужки. Звільнився в листопаді 1978 року. Оберігаючи його від трусів і арештів, його приналежність не оголошувалась в документах Групи".

ПОНАД 8,000 ОСІБ...

(Закінчення зі стор. 1)

ників центральних організацій і, немов маків цвіт, вишивки, вінки на головах у дівчат і червоні маки на вінцях для вшанування тих, які життя своє віддали за Україну.

Програмою маніфестаційної частини проводив мгр Іван Винник. Він, як і ті що промовляли перед ним, вітав родину Мороза і попросив його першого до слова.

„Цей здвиг для мене, — заявив після оваційних оплесків Валентин Мороз, — це ще один доказ, що українці на поселеннях у країнах вільного світу зуміли створити свій український світ і то на клаптику української землі". Він заявив, що двомісячні зусилля вирвати з комуно-московського пекла його родину закінчилися успіхом і його рідні разом з ним. Хоче, щоб молодь щиро прийняла його сина у свої ряди, щоб він разом з тією молоддю працював для добра України. Називав себе живою людиною з Укаїни, яка житиме і працюватиме разом з великою українською громадою. Не належить до жадної партії і жадна політична партія його не „вкрала". „Навпаки, я хочу об'єднувати українські громади", — підкреслив Мороз під бурхливі оплески публіки, яка з великою увагою слухала його промови. Він піддав гострій критиці деякі завваги, сказані на засіданні Екзекутиви УККА про „завеликі витрати", пов'язані з поїздкою Мороза до Вашінгтону; згадав про авдієнцію в Папи Івана Павла II, яку він вважає великим успіхом українців, бо це є доказом, що українська справа виходить на ширші рейки; скритикував поведінку „деяких дисидентів з роздвоєною душею" і з пафосом вигукнув: „хай громада скаже на що вона хоче давати гроші, на українську справу чи на Червону армію"; критикував книжку Леоніда Плюща, діяльніст братських Союзів і „деякої преси"; заявляв, що Плющ відмовився піти разом з ним на могилу Симона Петлюри; нарікав, що йому не доручили запрошення Джорджа Міні, який бажав з ним зустрінутись; передав громаді привіт від Патріярха Йосифа і сказав, що він дійсно є найбільшою постаттю в Українській Церкві; критикував тих, які не підтримують справи Патріярхату; закликав молодь не тільки маніфестувати, але братися до конкретної праці, щоб поправити ситуацію; скритикував усі установи, які намагалися творити фонди ім. В. Мороза.

Говорив він також про важливий вклад ОУН в боротьбу українського народу, про Архистратига Михаїла з мечем, про велич Степана Бандери та заторкнув багато інших справ. Але всі ці позитивні слова часто губились в потоці критики, сказаної промовцем на адресу „establішменту". На закінчення В. Мороз, вітаючи свою родину, передав пані Раїсі ікону Богоматері, а синові символічний меч князя Святослава, символ боротьби. (Повний текст промови, яку записано на магнітофонну стрічку, опісля переписання, буде поміщений у чергових числах „Свободи").

Відтак, д-р М. Климишин відчитав довше привітання від Голови Проводу ОУН і АБН Ярослава Стецька, а короткі привітання особисто склали Здвигові Владика Василь, Володимир Окіпнюк, представник ЛВУ з Канади, д-р Михайло Снігурович, представник Екзекутиви УККА, який, здається, одинокий публічно пробував боронити позицій так званого „establішменту", а в першу чергу престиж УККА перед критикою В. Мороза, нововибраний голова УНРади ред. Володимир Біляїв та інші. Головний Уряд УНС на цій зустрічі репрезентував його головний предсідник д-р Іван Флис.

Потім відбулась мистецька частина здвигу у якій виступив хор „Прометей" з Філядельфії під диригентурою проф. Михайла Длябоги і вже згадувана духова оркестра „Батурин" під керівництвом мгра Василя Кардаша.

Цього ж дня о год. 3:30 по полудні відбувся бенкет в честь родини Морозів у переповненій вщерть залі Світлиці, на якому з короткими промовами виступали: голова ГУ ОЖ ОЧСУ мґр Уляна Целевич, яка наименувала почесним членством і грамотою п-і Раїсу Мороз, п-і Дарія Степаняк, читаючи вірш Лесі Храпливої і п-і Раїса Мороз, яка закликала до згуртованої праці, відмічувала важливість радіопередач із-за кордону, які дуже пильно слухає населення СССР, просила вести дальші акції в обороні українських політичних в'язнів, зокрема Ю. Шухевича, Л. Лук'яненка, О. Тихого, І. Сеник та інших. Бенкет закінчився відспіванням українського національного гимну.

Організатори у розмові з представниками преси ствердили, що ця перша велика імпреза ОУВФ в 1979 р. була назагал вдалою і що такі імпрези треба влаштовувати частіше, бо вони радше здружують між собою українських людей, посилюють стремління до більш інтенсивної громадської праці, яка останніми часами починає занепадати. Управі цієї великої Оселі СУМА, під зарядом Володимира Костика і Івана Вівчара, треба висловити признання, що вони зуміли „нагодувати і напоїти" ці тисячні маси народу, що вщерть виповнили оцей клаптик української землі.

АВТОМОБІЛІ НАЙБЛИЖЧОГО ЗАВТРА

(Закінчення зі с тор. 2)

зміни оливи впродовж 100,000 дорівнюється 30x15-450 долярів.

Нова синтетична олива, що появився недавно на ринку, може заощадити власникові автомобіля 400 долярів на змінах оливи та стільки ж на кращій видайності рушія та меншім зужитті пального. Нова синтетична олива, що називається ЕОН-Е-11 вдесятеро дорожча за звичайну оливу і в дійсності не є оливою.

ЕОН-1 винайшов Джан Вілліямс, президент Пейсер Петролеум в Гюстоні, Тексас, світовій столиці нафти. Основною прикметою синтетичної оливи становить те, що вона не розкладається при високих температурах та не спалюється у циліндрі так,як стандартна олива і через те не вимагає практично періодичних змін оливи чи її поповнювань. А крім цього синтетична олива зменшує значно зужиття рушія (в порівнянні із стандартною оливою), зменшує потребу частих настроювань (тюнапс), зменшує занечищення довкілля випускнигазами, а найважливіше за все збільшує економію пального щонайменше на 10 відсотків, що заощаджує власникові автомобіля, принаймні 500 долярів впродовж проїханих 100,000 миль.

Синтетична олива задержує свою зв'язкість (липкість) при високих і низьких температурах (між — 65° та 800° вгору)Зміна липкости стандартної оливи при тих температурах зумовляє більше зужиття рушія та гіршу економію пального.

Кошт синтетичної оливи дорівнюється 5 долярів за кварту, цебто 35-50 долярів за одну зміну оливи в рушії.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 22 ЛИПНЯ 1979 Р.

Рочестер, Н. Й. Піврічні збори Бр. св. Йосафата Відд. 217 в залі церкви св. Йосафата о год. 2-ій по пол. з таким порядком. Відкриття, читання протоколу, звіти фін. і хворих, піврічна контроля відтак дискусія над звітами і збирання вкладок.

Рек. секр. Д. Пристай

Понад 350 учасників змагалися у Восьмих Українських Спортових Ігрищах

У суботу, дня 30-го червня і неділю 1-го липня ц. р., в Елленвілі на оселі СУМ-А відбулися восьмі з черги Українські Спортові Ігрища Молоді, в яких не зважаючи на труднощі доїзду через брак бензини, взяло участь понад 350 змагунів й змагунок з таких спортових і молодечих організацій: УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк, УСО „Тризуб" Філядельфія, УСК Ню Йорк, С. К. „Крилаті" Йонкерс, УАСТ „Львів" Клівленд та багатьох осередків СУМ-А і Пластових станиць та Куренів. Цими успішними Спортовими Ігрищами проводила Управа УСЦАК-Схід в такому складі: М. Стебельський — голова, Я. Козак — заступник, В. Андрейко — заст., Оксана Ґенсьор — секретарка, С. Палидович — провідник, О. Напора — фінансовий секретар, Я. Петрик — технічно-організаційний, О. Твардовський — пресовий референт, Я. Рубель — головний суддя, В. Костик — господар. Ланкові: О. Колодій — легка атлетика, А. Лапичак — відбиванка, Р. Глушко — копаний м'яч. Верифікаційна комісія: Є. Гановський — голова, І. Сохан, Я. Шміґель, С. Качмарський, Р. Савчак — члени. Медсестра Ю. Купчинська.

У суботу вранці після реєстрації відбулося офіційне відкриття гор: присяга спортовців, піднесення прапорів, відіграння українського і американського гимнів, запалення вічного вогню. Голова Ігрищ — М. Стебельський, привітав учасників, між якими зокрема звернув увагу на численну групу з Клівленду і Парми, Огайо та пригадав, що восьмі Спортові Ігрища проходитимуть під кличем: „Честь і Слава Борцям за Волю України", присвячені річницям сл. п. отаманові Симонові Петлюрі і заснування ОУН.

Змагання у суботу проходили на усіх спортових об'єктах, без перерви до год. 8-ої вечора. Після вечері в просторій світлиці відбувся товариський вечір, у якому усіх учасників забавляла оркестра „Червона Рута".

Висліди легкоатлетичних змагань (перші трійки):

Юнаки 11-14 років
Біг 60 м.

1. Б. Куртяник — 8.0 2, В. Ільчишин — 8.6 (усі СУМ Сиракюзи)

Скок у довжінь

1. С. Тимків — 13"8 1/2, Ф. Райо — 12"1/4, 3. Б. Куртяник — 11"6 3/4 (усі СУМ Сиракюзи)

Скок у височінь

1. С. Тимків — 4"2, 2. Б. Куртяник — 4"0,3. О. Калинович (Ч. Січ) 3"10.

Стусан кулею

1 Б. Куртяник — 47"5,2. О. Калинович — 45"5 1/4, 3. Ю. Презимірський (Ч. Січ) 42"0.

Гінці 4х60 м.

1. СУМ-Сиракюзи — 59. 5,2. СУМ-Ню Йорк — 1: 0.6.7,3 СУМ-Олбані — 1: 08.0

Юнаки 15-18 років
100м.

1. Лещук — 11.6, 2. П. Набока (Пласт, Н. Й.) 12.1, 3. Й. Гучко (СУМ-Сир.) 12.3

400м.

1. І. Лещук (СУМ-Н. Й.) 1:00.5, 2. П. Набока — 105.5, 3. А. Кобаса (СУМ-Н. Й.) 1:06.8

800 м.

1. І. Лещук — 2:29.5, 2. Й. Гучко — 2:32.6, 3. П. Набока — 2:53.4

Скок у довжінь

1. І. Лещук — 16"6, 2. А. Кобаса — 14"1/2

Скок у височінь

1. І. Лещук — 4"02, П. Набока — 3"10, Й. Гучко — 3"08

1,500 м.

1. І. Лещук — 5:11.2, Й. Гучко — 5:12.7, С. Тимків — 5:51.8

Гінці 4х100 м.

1. СУМ Ню Йорк — 55.2, 2. СУМ-Сиракюзи — 1:03.5

Диск

1. А. Кебало (СУМ-Гартфорд) 108"9, 2. А. Раковський (УСК-Н. Й.) 79"6 1/2, 3. І. Лещук — 78"4 В п'ятизмагу, яким проводив О. Мартинович — І. Лещук здобув — 1779 точок, П. Набока — 1004.

Стусан кулею

1. А. Кебало — 43"06, А. Равлів (СУМ-Сиракюзи) 43"04, 3. П. Набока — 40"06.

Юначки 11-14
60 м.

1. О. Цьолко (Пласт, Олбані) 8.6, 2. Д. Лещук (СУМ -Н. Й.) 9.2, 3. Л. Микитин (СУМ-Н. Й.) 9.3.

Скок у довжінь

1. Д. Лещук — 12"2 3/4. 2. О. Цьолко — 11"10, 3. І. Наугольник (СУМ-Амстердам) 11"9

Скок у височінь

1. О. Цьолко — 4"2, 2. Х. Павлів (СУМ-Йонкерс) 4"0, 3. А. Підвердецька (Пласт-Олбані) 3"6.

Гінці 4960 м

1. Сум-Ню Йорк — 1:04.9 2. Пласт-Олбані — 1:06.1, 3. СУМ-Амстердам — 1:13.8

Стусан кулею

1. Д. Лещук — 24"11 1/2, 2. Л. Микитин — 24"7, 3. Г. Демчак (СУМ-Вотервал) — 23"6

Юначки 15-19 років
100 м.

1. Г. Дибик (СУМ-Гартфорд) 13.4, 2. В. Чума (Пласт, Н. Й.) 13.8, 3. М. Луцак (СУМ-Сиракюзи) 4.4

Скок у довжінь

1. Д. Зилес (СУМ-Гартф.) 12"4, 2. Н. Федун (Пласт-Пассейк)12"1, 3. В. Чума (Пласт - Н. Й.) 11"9

Скок у височінь

1. В. Чума — 4"0, 2. Дз. Кобаса (СУМ-Н. Й.) 3"10, 3. М. Луцак — 3.10

Гінці 4х100 м.

1. СУМ-Ню Йорк — 1:09. 6

Стусан кулею

1. Д. Зилес — 27"9, 2. Х. Калюк — 25"10, 3. Н. Федун — 25"8.

Відбиванковий турнір

У відбиванковому турнірі взяло участь усіх разом — 18 дружин, у цьому числі: в групі чоловіків — 7, жіночий — 2, юнаків — 4 і юначок — 5. Цьогорічний турнір був першенським УСЦАК-Схід і тільки жіночі і дві дружини юначок, які зайняли вищі місця розіграли окремі змагання за Трофей Ігрищ. У групі чоловіків до півфіналів дійшли: Пласт „Чорноморці" — УСВТ „Ч. Січ" і УСО „Тризуб" Філядельфія — СУМ-Н.Й.

Кінцевий показник табелі турніру

1. Пласт „Чорноморці".
2. УСО „Тризуб" Філядельфія
3. СУМ-Н.Й.
4. УСВТ „Ч. Січ" Нюарк

Крім цих в турнірі виступали: ОДУМ - Трентон, СУМ-Ірвінгтон, і Пласт „Хрестоносці". В складі першуна виступали: О. Федаш, В. Темницький, З. Стахів, Ю. Бук, Ю. Гайдучок, Б. Сірий, А. Козак, Ковалик

У жіночій групі в обидвох конкуренціях домінувала дружина УСВТ „Ч. Січ", яка здобула обидва Трофеї.

Першенства УСЦАК-Схід

1. УСВТ „Ч. Січ" Нюарк
2. Пласт, Ню Йорк

Першенства Ігрищ

1. УСВТ „Ч.Січ" Нюарк
2. Пласт, Пассейк
3. СУМ-Ню Йорк
4. Пласт-Ню Йорк

В групі юначок перші три місця і нагороди здобули:

1. Пласт, Пассейк
2. СУМ-Ню Йорк
3. СУМ-Сиракюзи

Крім цих в турнірі виступали: СУМ-Гартфорд і СУМ-Парма, Огайо.

Показник табелі групи юнаків

1. СУМ-Ню Йорк
2. СУМ-Гартфорд
3. СУМ „А" Сиракюзи
4. СУМ „Б" Сиракюзи

Склади першунів окремих груп: жіночій УСВТ „Ч. Січ": Марта Бояр, Христина Басняк, Оксана Шеремета, Надя Данчук, Влодзя Палидович, Соня Моравська, Оксана Ґенсьор, Дарія Твардовська — Провідниця.

Юначок: Пласт, Пассейк: Н. Морсвська, Н. Федун, Л. Моравська, А. Ганас, Р. Гнатейко, З. Наконечна.

Юнаків: СУМ-Ню Йорк: І. Плещук, І. Барна, П. Шміґель, М. Приймак, Ю. Стецько, О. Фурда, Л. Лавро, Ю. Микитин. Найкращим юнаком турніру вийшов — А. Кебало (СУМ - Гартфорд).

У жіночій групі Марта Бояр (Ч. Січ), в групі юначок Наталка Моравська (Пласт, Пассейк).

Турнір копаного м'яча

У турнірі взяло участь усіх 8 дружин, в цьому числі: в групі доросту — 2, в групі учнів — 2 і в групі юнаків — 4. В обидвох молодших групах дружини відбули між собою по два змагання, а в юнацькій групі гри пройшли круговою системою. Вперше в історії Ігрищ в турнірі взяло участь три дружини з Парми-Клівленду, які здобули собі симпатії і замітні успіхи.

Показники табелі гор Ігрищ: група доросту

1. СУМ-Парма, Огайо точок 3:1
2. УСВТ „Ч. Січ" Нюарк точок 1:3

Група учнів

1. УСВТ „Ч. Січ" Нюарк точок 3:1
2. СУМ-Пармо, Огайо точок 1:3

Група юнаків

1. УАСТ „Львів" Клівленд точок 6:0
2. УСО „Тризуб" Філядельфія точок 4:2
3. УСК, Ню Йорк точок 2:4
4. СК „СУМ-А" „Крилаті" Йонкерс точок 0:6

Найкращими змагунами турніру вийшли: в групі доросту — Михась Попадюк (СУМ-Парма), в групі ічнів — Олесь Калинович (Ч. Січ), в групі юнаків — Андрій Клек (УАСТ „Львів"). У неділю по закінченні відбиванкових фіналів і гор копаного м'яча відбулася святкова церемонія і офіційне закриття Ігрищ, яким проводили голова Мирон Стебельський, провідник Ігрищ С. Палидович та провідники ланок: О. Колодій, А. Лапичак і Р. Глушко.

У кінцевих виступах при закритті Ігрищ і пізніше на спільному прийнятті, Проводові Ігрищ і учасникам гратулювали за вміле переведення змагань: І. Сохан від Крайової Пластової Старшини, Я. Шміґель від Головної Управи СУМ-А, д-р Футей від учасників з Парми-Клівленду і господар оселі СУМ-А В. Костик.

Трофеї і медалі для переможців финансували такі Центральні Українські Організації: УККА, УНС,УБС і Українська Кредитівка з Пассейку, Ню Джерзі.

О. Твардовський

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового сві- домого члена!